



LIKKUTEI TORAH • BESHALACH • MAAMAR 1

ראו כי ה' נתן לכם השבת וגו'

Voyez, car D.ieu vous a donné le Chabbat



DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak



LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likkutei-torah/beshalach/1/

1 ראו כי הי נתן לכם השבת וגוי. במדרש תלים (סי' צ"ב) מהו ראו א"ר יצחק כל עיסקא דשבתא כפול. עומר כפול. שני העומר לאחד.

« Voyez, car D.ieu vous a donné le Chabbat, etc. » Dans le Midrach Tehilim (section 92) : Que signifie « Voyez » ? Rabbi Yitzchak a dit : tout ce qui concerne le Chabbat est double. La mesure d'omer est double : « deux omers pour chacun ».

קרבנו כפול. וביום השבת שני כבשים כו'. אזהרותיה כפולות זכור ושמור כו'. וברכות בשלח ס"פ כ"ה ששקולה שבת כנגד כל המצות כו' ע"ש.

Son offrande est double : « Et le jour du Chabbat, deux agneaux, etc. » Ses commandements sont doubles : « Souviens-toi » et « Garde », etc. Et dans [le Midrach] Rabba sur Béchala'h, à la fin de la section 25, [il est dit] que le Chabbat équivaut à toutes les mitsvot, etc. ; voir là-bas.

2 וכ"ה בירושלמי ספ"ג דנדרים. הנה יש להבין למה אומרים בשבת קדשנו במצותיך דרך בקשה לעתיד כו'.

Et il en est ainsi dans le Talmud de Jérusalem, à la fin du troisième chapitre de Nedarim. Il faut maintenant comprendre pourquoi, le Chabbat, nous disons: « Sanctifie-nous par Tes mitsvot », sous la forme d'une demande portant sur l'avenir, etc.,

ובכל ברכות שבחול וגם בכל ברכות המצות אנו אומרים אשר קדשנו במצותיו שכבר קדשנו לעבר כו'. alors que, dans toutes les bénédictions des jours de semaine, ainsi que dans toutes les bénédictions sur les mitsvot, nous disons: « Qui nous a sanctifiés par Ses mitsvot »: Il nous a déjà sanctifiés, dans le passé, etc.

אך הענין יובן ע"פ הקדמה להבין הטעם שנקרא התורה ומצות בשם דרך הי' כמ"ש דרכיה דרכי נועם כו'.

Mais on comprendra la question à l'aide d'une introduction, afin de comprendre pourquoi la Torah et les mitsvot sont appelées « la voie de Havaya », comme il est écrit: « Ses voies sont des voies de douceur », etc.

3 וכן ושמרו דרך הוי' כו'. דהנה כתיב כי ביי"ה הי' צור עולמים ביו"ד נברא העוה"ב כידוע.

Et de même : « Et ils garderont la voie de Havaya, etc. » Car il est écrit : « Car par Yah, Havaya a formé les mondes » : c'est par le youd que le monde futur a été créé, comme on le sait.

ויש להבין איך יתכן שום ציור אות למעלה כמו ציור אות יו"ד שבו נברא כו'. שהרי אין שם גשם צורה ח"ו. אך הנה ידוע דביו"ד מאמרות נברא העולם כו'.

Et [il faut] comprendre comment il peut y avoir une quelconque forme de lettre En-Haut, telle que la forme de la lettre youd, par laquelle [le monde futur] a été créé, etc., puisqu'il n'y a là ni matière ni forme, à D.ieu ne plaise. Or, on sait que le monde a été créé par dix (youd) paroles, etc.

4 ושרשם הוא יו"ד דברות בחכמה ובתבונה ובדעת כו' כמ"ש במ"א. וגם זאת להאיר רק ע"י צמצומים רבים

Et leur racine est les dix paroles (dibrot), « avec sagesse, avec compréhension et avec connaissance, etc. », comme cela est expliqué ailleurs. Et cela aussi [ne vient] éclairer qu'au moyen de nombreux tsimtsoumim,

כי באמת הוא ית' למעלה מעלה מן החכמה והתבונה כו' כמאמר לאו דאית לך צדק ידיעא כו'. ולאו מכל אינון מדות כלל.

car, en vérité, Lui, béni soit-Il, est infiniment au-dessus de la sagesse et de la compréhension, etc., comme le dit cette formule : « Non pas que Tu possèdes une justice connue, etc. », « et Tu n'es aucun de ces attributs. »

כי אין ערך כלל לשום נאצל או נברא לגבי עצמותו ית' יותר משאין ערך הגשמי לגבי הרוחני כידוע ומבואר במ"א.

Car aucun être émané ou créé n'est en aucune façon comparable à Son essence, béni soit-Il, plus encore que le matériel n'est comparable au spirituel, comme on le sait et comme cela est expliqué ailleurs.

וזהו כי אמרתי עולם חסד יבנה שצ"ל נבנה העולם ביו"ד מאמרות ע"י העלאת מ"ן כו' כמ"ש במ"א בד"ה לסוסתי ברכבי.

Et c'est là [le sens de] « Car j'ai dit : le monde sera bâti par la bonté » : le monde doit être bâti au moyen des dix énoncés, par l'élévation des mayin noukvin (eaux féminines), etc., comme cela est expliqué ailleurs, dans le discours qui commence par « À ma jument parmi les chars [de Pharaon] ».

5 והנה כתיב כי עמך מקור חיים כו' פי' כי העוה"ב ידוע שהוא מה שהנשמות נהנין מזיו השכינה והנאה זו שנהנין אינו

Or, il est écrit : « Car auprès de Toi est la source de la vie, etc. » Cela signifie que le Monde futur, comme on le sait, consiste en ce que les âmes prennent plaisir au rayonnement de la Chekhina (la Présence divine) ; et ce plaisir qu'elles éprouvent est

אלא ע"פ השגה שמשגיגים באלקות דוקא כנראה בחוש שכל מי שאינו משיג השכל אינו נהנה ומתענג כלל כו'.

uniquement rendu possible par la compréhension par laquelle elles saisissent la divinité, comme on le constate clairement : quiconque ne saisit pas une idée n'en éprouve aucun plaisir ni délice, etc.

6 וא"כ כבר בא העונג העליון האלקי לידי תפיסא להיות יש ודבר מה בהשגת הנשמות עד שנהנין ממש כו'.

Si tel est le cas, le plaisir divin suprême est déjà parvenu à être saisissable, à devenir un yesh (un être existant), un « quelque chose » dans la compréhension des âmes, au point qu'elles en jouissent réellement, etc.

וזהו מ"ש להנחיל אוהבי יש בחי' יש ממש כמ"ש במ"א. ובאמת בחי' גילוי עונג העליון הזה שירד כ"כ להיות יש ודבר כו' א"א כ"א ע"י צמצום גדול מאד מעצמות עונג העליון וכידוע.

C'est là le sens de ce qui est écrit : « Faire hériter ceux qui m'aiment du yesh (de la substance) » : il s'agit du niveau d'un yesh véritable, comme cela est expliqué ailleurs. En vérité, ce niveau de révélation du plaisir suprême, descendu au point de devenir un yesh, une chose, etc., ne peut exister qu'au moyen d'un très grand tsimtsoum du plaisir suprême dans son essence, comme on le sait.

וזהו כי עמך מקור חיים פי' מקור כל התענוגים ומקור כל החיים שנהנין הנשמות עמך בעצמותך

C'est là le sens de « Car auprès de Toi est la source de la vie » : la source de tous les plaisirs et de toute la vie dont jouissent les âmes est « auprès de Toi », dans Ton essence.

(ועי' בזח"ג פי' צו דף ל"ד סע"א ובפי' אמור ק"א א', ובספר מג"ע פי' כי מקור חיים כחשבון אור א"ס) ואין לגילוי העונג הנמשך לנשמות ערך כלל עמך כי ע"י צמצום גדול ירד כנ"ל.

(Voyez le Zohar, IIIe partie, parachat Tsav, folio 34, fin du côté a, et parachat Emor, 101a ; et dans le livre Megaleh Amukos, où il est expliqué que mekor chayim (« source de la vie ») a la même valeur numérique que Or Ein Sof.) La révélation du plaisir qui est attiré vers les âmes n'a absolument aucune comparaison avec Toi, car elle est descendue au moyen d'un grand tsimtsoum, comme indiqué ci-dessus.

וזהו ענין ביו"ד נברא העוה"ב פי' ע"י צמצום גדול דאות יו"ד עדי"מ כתיבת היו"ד כנקודה קטנה כנ"ל.

C'est là le sens de « Le Monde futur fut créé par le yud » : c'est-à-dire au moyen du grand tsimt-soum représenté par la lettre yud, comme l'illustre l'écriture du yud, sous la forme d'un petit point, ainsi qu'il a été dit plus haut.

כמ"כ אופן המשכת העונג מן ההעלם לגילוי הנ"ל הוא מקור כל העולם הבא שנהנין הנשמות בו

De même, la manière dont le plaisir est attiré du caché vers la révélation décrite ci-dessus est la source de tout le Monde futur, dont les âmes jouissent ;

והיינו מפני שהוא כולל כל פרטי פרטיות התענוגים שמתענגים הנשמות על ה' בג"ע וזהו ביו"ד נברא כו'.

car elle englobe les moindres détails de tous les plaisirs dont les âmes se délectent en D.ieu dans le Gan Eden. C'est là le sens de « Le Monde futur fut créé par le yud », etc.

7 ובמ"א נתבאר כי הנה כל המשכה הוא ע"י שם הוי' היינו יו"ד צמצום ה' התפשטות וא"ו המשכה כו'

Et il est expliqué ailleurs que toute émanation se fait par le Nom Havaya : le youd est la contraction, le hé l'expansion et le vav l'émanation, etc.

היו"ד הוא צמצום שכדי להיות המשכה מאור אין סוף ב"ה שהוא בחי' מקור חיים כנ"ל צ"ל ע"י צמצום תחלה כדי שיוכלו לקבל וכמ"ש בת"א ס"פ לך לך בד"ה שרי אשתך כו'.

Le youd est la contraction : pour qu'il y ait une émanation depuis la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est le niveau de «la source de vie» mentionné plus haut, il faut qu'elle passe d'abord par une contraction, afin qu'ils puissent recevoir [cette lumière], comme cela est expliqué dans Torah Ohr, à la fin de la paracha de Lekh Lekha, dans le discours qui commence par «Ta femme Sara, etc.».

8 ואין זה הצמצום העלם והסתר גמור אלא ע"ד לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה כו'.

Et cette contraction n'est pas un voile et une dissimulation complets, mais relève plutôt de l'idée suivante : « Qu'un homme enseigne toujours à son élève de manière concise, etc. »

וכמו בתשב"כ נרמז בקצרה כל מה שבא בתשב"כ באורך שלכן נקי תשב"כ מוסר אביך ותשב"כ נקי תורת אמך כמו טפת האב נכלל בה כל כח רמ"ח אברי הולד בדרך קצרה כו'.

De même, [dans] la Torah écrite, tout ce qui est développé longuement dans la Torah orale est évoqué de façon concise. C'est pourquoi la Torah écrite est appelée « l'instruction de ton père » et la Torah orale « l'enseignement de ta mère » : de même que la goutte du père contient, de manière concise, toute la puissance des 248 membres de l'enfant, etc.

9 ולכן נמשל בחי' זו לאות יו"ד. ומזה נמשך אח"כ הי שהוא התפשטות וכמו ההתגלות מתשב"כ כשמתגלה בתשב"כ באורך ורוחב כו'. וכמ"ש מזה בבה"ז פי אחרי ע"פ המאמר שם דע"ט ב' הביאו עלי כפרה יעו"ש.

C'est pourquoi ce niveau est comparé à la lettre youd. De là est ensuite attiré le hé, qui représente l'expansion, comme le dévoilement de la Torah écrite lorsqu'elle se révèle dans la Torah orale en longueur et en largeur, etc. Comme cela est expliqué dans Biurei HaZohar, paracha A'harei, à propos de la parole qui s'y trouve, folio 79b : « Apportez pour Moi une expiation » ; voir là-bas.

10 וזהו ענין ביו"ד נברא העולם הבא שבחי' עוה"ב זהו מה שכבר נמשך ונתגלה בבחי' השגה והוא בחי' הי ומקור ושרש התהוות בחי' זו הוא ע"י היו"ד.

Et tel est le sens de « Le monde futur fut créé avec le youd » : le niveau du monde futur est ce qui a déjà été attiré et révélé au niveau de la compréhension, et c'est le niveau du hé ; la source et la racine de l'apparition de ce niveau passent par le youd.

ועמ"ש עוד מענין ביו"ד נברא העולם הבא בד"ה שחורה אני ונאווה אש שחורה. ובהיות כי היו"ד מתחלק אח"כ לכמה פרטי פרטיות נאמר

Et voyez aussi ce qui est écrit plus loin au sujet de « Le monde futur fut créé avec le youd », dans le discours qui commence par « Je suis noire, mais belle » : « un feu noir ». Et puisque le youd se divise ensuite en une multitude de détails infimes, il est dit :

כי ביייה צור עולמים ביויד נוצר כל פרטי תענוגי הנשמות שבעוה"ב ובהי נוצר כל פרטי פרטיות התהוות הנבראים שלמטה כמ"ש בהבראם בהי בראם

«Car par Yah [II] a formé (tsar) les mondes»: par le youd ont été formés tous les détails des plaisirs des âmes dans le monde futur, et par le hé ont été formés tous les détails les plus infimes de l'apparition des créatures d'en bas, comme il est écrit: behibaram, «par le hé Il les créa»

(עיינן מזה באג"ה בד"ה ויעש דוד שם ועמ"ש בת"א פ' לך לך בד"ה שרי אשתך כו' שרה שמה בטעם מה שלהיות הולדה לשרה הוא ע"י שלוקח מאתה כח היויד וניתן לה כח הה"א במקומו

(Voyez à ce sujet Iggeres HaKodesh, dans la lettre qui commence par «Et David se fit un nom», ainsi que ce qui est écrit dans Torah Ohr, parachat Lech Lecha, dans le discours qui commence par «Saraï, ta femme, etc., [sera appelée] Sarah», au sujet de la raison pour laquelle, afin que Sarah puisse enfanter, la puissance du youd lui fut retirée et remplacée par la puissance du hé ;

שהגם שלמעלה בהמשכה מאור א"ס באצילות הוא ע"י היויד דוקא שהוא בחי' צמצום כו' מ"מ למטה בהמשכה שמבחי' שרה שהוא מלי' שמאירה בבי"ע הוא להפך ממש שאם היה האור מתצמצם היה חושך והעלם גמור כו'.

car, bien qu'En haut, dans l'effusion de la Lumière infinie (Or Ein Sof) vers le Monde d'Atsilout (Émanation), l'attraction s'effectue précisément par le youd, qui est le niveau de la contraction, etc., néanmoins, en bas, dans l'effusion à partir du niveau de Sarah, qui est Mal'hout (souveraineté) irradiant dans Béria, Yetsira et Assiya, c'est exactement l'inverse: si la lumière était contractée, il y aurait une obscurité et une dissimulation complètes, etc.

ועמ"ש כה"ג בביאור ע"פ כי תצא גבי וגלחה את ראשה בענין השערות שלמעלה הם קדושה עצומה י"ג ת"ד ושער רישיה כעמר נקא כו'.

Et voyez ce qui est écrit dans le même esprit dans le Biour sur «Lorsque tu sortiras», à propos de «elle se rase la tête», concernant les cheveux: En haut, ils relèvent d'une sainteté immense: les treize tikounim de la barbe (tikouné dikna) et «les cheveux de Sa tête étaient comme de la laine pure, etc.».

ובנזיר קדש יהיה גדל פרע כו'. משא"כ באשה שער באשה ערוה כו'. כי השערות הם גם כן בחי' צמצום כו'.

Et à propos du nazir, il est dit: «Il sera saint; il laissera pousser sa chevelure, etc.» Il n'en va pas de même pour une femme: «Les cheveux d'une femme sont erva (nudité), etc.» Car les cheveux aussi sont un niveau de contraction, etc.

ומכ"ז יובן גם כן כאן הטעם שהעולם הזה נברא בה"א דוקא ומזה יובן מ"ש לקמן שצריך להמשיך תמיד בחי' הה"א שנברא בו עוה"ז כדי שלא יהיה צמצום וחושך אלא בחי' התפשטות והרחבה שיהיה גילוי אלקות כו').

À partir de tout cela, on comprendra également ici pourquoi ce monde a été créé précisément avec le hé ; et l'on comprendra ce qui sera écrit plus loin, à savoir qu'il faut toujours attirer le niveau du hé, avec lequel ce monde a été créé, afin qu'il n'y ait pas de contraction et d'obscurité, mais plutôt expansion et ampleur, pour que la divinité soit révélée, etc.)

מאין ליש ולא עולם הזה השפל דוקא אלא כל העולמות דבי"ע הנק' עולמות הנפרדים בע"ג ובכלל זה גם העולמות העליונים שהן בבחי' גבול השגה כו',

du néant à l'existence. Et pas seulement ce monde inférieur, mais tous les mondes de Béria, Yetsira et Assiya, appelés les mondes séparés, [étant] finis (ba'alei gevoul) ; cela inclut également les mondes supérieurs, qui sont au niveau d'une compréhension limitée, etc. ;

ואין הפרש בין יו"ד לה"א אלא שביו"ד נברא עלמא דאתכסיא שהוא העולם הבא נהנין מזיו הנ"ל ובה"א נברא עלמא דאתגליא כו'.

et la seule différence entre le youd et le hé est que le youd a créé le monde caché (alma de'iskasya), qui est le Monde futur, [où les âmes] jouissent du rayonnement mentionné plus haut ; et le hé a créé le monde révélé (alma de'isgalya), etc.

הן העולמות שנתהוו מאין ליש ודבר כו'. שנקרא עולם הזה להיותם עלמא דאתגליא לכן נק' עולם הזה פי' זה ע"ש בחי' הגילוי עד שיכול להורות עליו באצבע כו'.

Ce sont les mondes qui sont venus à l'existence du néant à l'existence et à l'état de chose, etc. On l'appelle « ce monde » parce qu'ils constituent le monde révélé ; c'est pourquoi il est appelé « ce monde » : « ce » (zeh), en raison du niveau de révélation, au point que l'on peut le désigner du doigt, etc.

כמ"כ נקרא בה"א נברא העולם הזה הענין הוא ע"ש בחי' עלמא דאתגליא שנק' זה (ואפ"ל עוד שנק' עולם הזה דהנה כתיב גם את זה לעומת זה עשה האלקים בקהלת סי' ז' י"ד).

De même, lorsqu'il est dit : « C'est avec le hé que ce monde fut créé », cela désigne le niveau du monde révélé, appelé « ce » (zeh). (On peut aussi dire qu'il est appelé « ce monde » parce qu'il est écrit : « D.ieu a aussi fait celui-ci (zeh) en face de celui-là (zeh) », dans l'Ecclésiaste, chapitre 7, [verset] 14.

ובעוה"ז מעורב ב' הבחי' יחד שהרי הנפש האלקית מתלבשת בגוף ממשכא דחויא כו'. ע"כ בו מעורב יחד ב' בחי' זה הנ"ל לכן נקי העולם הזה.

Et dans ce monde, les deux niveaux sont mêlés, car l'âme divine est vêtue d'un corps [fait] de la peau du serpent, etc. Les deux aspects du zeh mentionnés plus haut y sont donc mêlés ; c'est pourquoi il est appelé « ce monde ».

ולכן ג"כ היום לעשותם דוקא ולהמשיך בחי' זה היינו מ"ש זה אלי ואנוהו משא"כ לע"ל ארז"ל שאין בהם לא זכות ולא חובה. בשבת פכ"ג דקנ"א ע"ב):

C'est pourquoi aussi [il est dit] : « aujourd'hui, pour les accomplir », précisément, et pour faire descendre ce niveau de zeh, comme il est écrit : « Celui-ci (zeh) est mon D.ieu, et je Le glorifierai » ; tandis que, concernant le Temps futur, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « en eux, il n'y a ni mérite ni obligation », dans Chabbat, chapitre 23, folio 151b.)

11 ב והנה בחי' גילוי המשכה זו מן ההעלם בין ביו"ד שנברא בו העוה"ב להיות נהנין מזיו כו'.

2. Or, [quant à] ce niveau de révélation de l'effusion depuis le caché, que ce soit par le Youd, par lequel le Monde futur a été créé, afin que [les âmes] jouissent de l'éclat, etc.,

בין ב"ע שבה"א בראם כו' שכדי להמשיך גילוי הה"א בבי"ע להיות עולם חסד יבנה וכמ"ש בהבראם באברהם הוא ע"י אתעדל"ת וכמ"ש באג"ה בד"ה ויעש דוד שם.

ou dans Béria, Yetsira et Assiya, qu'« Il a créés par le Hé », etc. : car attirer la révélation du Hé dans Béria, Yetsira et Assiya, afin que « le monde soit bâti par la bonté », et comme il est écrit behibaram, [à lire] be'Avraham (« par Avraham »), se fait par un éveil d'en bas, comme il est expliqué dans Iggeret HaKodesh, dans la lettre qui commence par « Et David se fit un nom ».

12 והוא רק ע"י תומ"צ דוקא כמ"ש ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה לעבדה זו רמ"ח מ"ע כו'.

Et cela ne s'accomplit que par la Torah et les mitzvot, précisément, comme il est écrit : « Il le plaça dans le jardin d'Éden pour le travailler et le garder » : « le travailler », ce sont les 248 commandements positifs, etc.

דהיינו שנתוסף גילוי בחי עונג העליון בגי' ע"י רמ"ח מ"ע דוקא. וזהו כל הנשמה תהלל י"ה פי' תהלל לשון שבח ולשון הארה כמ"ש בהלו נרו.

C'est-à-dire que la révélation du niveau du plaisir suprême dans le jardin d'Éden s'accroît précisément par les 248 commandements positifs. Et c'est là [le sens de] : « Que toute âme loue Yah » : te-hallel (« loue ») exprime à la fois la louange et l'illumination, comme il est écrit : « Lorsque sa lampe brillait (behilo). »

היינו שהנשמה תמשיך אור וגילוי שם י"ה שיהיה גילוי והמשכת היו"ד בעוה"ב והמשכת הה"א בעוה"ז.

Cela signifie que l'âme doit faire descendre la lumière et la révélation du Nom Yah, afin qu'il y ait une révélation et une descente du youd dans le Monde futur, et une descente du hé dans ce monde.

ולכן נקראת הנשמה נר הוי' שהיא בחי' נר הממשיך שם הוי' להיות ביה הויה צור עולמים וכמ"ש מזה בת"א פ' מקץ בד"ה רני ושמחי בת.

C'est pourquoi l'âme est appelée « la lampe de Havaya » : elle est le niveau d'une lampe qui fait descendre le Nom Havaya, afin que « par Yah, Havaya forma (tsour) les mondes », comme cela est expliqué dans Torah Ohr, parachat Mikets, dans le discours qui commence par « Chante et réjouis-toi, fille [de Sion]. »

13 והנה הטעם שההמשכה זו הוא ע"י מצות דוקא יוכן בהיות ששרש המצות הוא בבחי' פנימית העונג העליון כמ"ש בתורה ואהיה אצלו כו'

Or, la raison pour laquelle cette émanation se fait précisément par les mitsvot se comprend du fait que la racine des mitsvot se trouve dans la dimension intérieure (pnimiyout) du plaisir suprême, comme il est écrit au sujet de la Torah : « Et j'étais auprès de Lui, etc., »

שעשועים פי' בחי' שעשועי המלך בעצמותו כמ"ש במ"א, שהוא ענין עונג העליון העצמי הנקי מקור כל התענוגים כו'. בחינת כי עמך מקור חיים כו' הנ"ל.

«délice (sha'ashouim)» : cela désigne le niveau des délices du Roi en Son essence même, comme cela est expliqué ailleurs. C'est le plaisir suprême essentiel, appelé la source de tous les plaisirs, etc., le niveau de «Car auprès de Toi est la source de la vie, etc.», mentionné plus haut.

אך כדי שיתגלה עונג זה מן ההעלם לגילויי בנשמות בגן עדן וכדומה והיינו מ"ש ושעשועי את בני אדם כוי אין זה

Mais pour que ce plaisir se révèle, passant de l'occultation à la révélation, dans les âmes au Gan Eden et ailleurs — ce que signifie l'expression : «et mes délices sont avec les enfants de l'homme, etc.» — cela ne se fait pas...

אלא על ידי התורה והמצות באמרו אשר קדשנו במצותיו הן בחיי שעשועים עצמיים כוי ובזאת הכוונה דברכה של המצוה נמשך ובא לידי גילוי עונג העליון,

... autrement que par la Torah et les mitsvot, comme on le dit : «Qui nous a sanctifiés par Ses mitsvot» — celles-ci étant le niveau des délices essentiels, etc. Par l'intention que l'on met dans la bénédiction sur la mitsva, le plaisir suprême est ainsi attiré vers le bas et accède à la révélation.

וזהו העוסק בתורה לשמה לשם התורה פי שממשיך בחיי השעשועים העצמיים שבתורה לידי גילוי בדבר הלכה וע"כ נאמר על התורה דרכיה דרכי נעם וגוי

C'est là le sens de «celui qui s'adonne à la Torah lichma», pour la Torah elle-même : il fait descendre le niveau des délices essentiels qui se trouvent dans la Torah, jusqu'à leur révélation dans l'énoncé d'une halakha. C'est pourquoi il est dit de la Torah : «Ses voies sont des voies d'agrément, etc.»

במשלי סי' גי י"ז, פי נועם הוא מתיקות ונועם הי' הוא בחיי עונג העליון העצמי בחיי כי עמך מקור חיים dans les Proverbes, chapitre 3, [verset] 17. Noam («agrément») signifie douceur, et noam Havaya («l'agrément de Havaya») désigne le niveau du plaisir suprême essentiel, le niveau de «Car auprès de Toi est la source de la vie»

(ועיין בפרדס ערך נעם ובזח"ג פי שלח לך דקס"א ע"ב ע"פ ועתה יגדל נא כח אדי פי נעם הי' הוא ענין כח אדי הכח הנמשך מע"ק סתימא דכל סתימין כוי ע"ש ועמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא. ועיין במא"א אות נוי"ן סעיף י"ג)

(Voir le Pardes, à l'entrée Noam ; et le Zohar, partie III, parachat Chelah Lekha, folio 161b, sur «Et maintenant, que la puissance d'Ado-nai soit grande», où il est expliqué que noam Havaya est la notion de «la puissance d'Ado-nai», la puissance qui émane d'Atika Kadicha, le plus caché de tous les cachés, etc. Voir là-bas. Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par «Et maintenant, que [la puissance] soit grande». Voir également Me'orei Or, lettre noun, section 13.)

והתורה נקי דרך שבה דרכי נתיבות והילוך המשכות נועם הי מההעלם לידי גילוי, עדימ הדרך שבה הולכים ממקום למקום כו', ופיי דרכי לי רבים.

La Torah est appelée une «voie», car elle contient les voies, les sentiers et le parcours par lesquels l'agrément de Havaya est attiré depuis l'occultation jusqu'à la révélation — à titre de comparaison, comme une route sur laquelle on va d'un endroit à un autre, etc. Le mot darchei («voies de») est au pluriel.

הנה הפרדס ערך דרכים פיי שהם חגית והן בחי תורה ועבודה וגמילות חסדים שהן כללות התורה.

Or, le Pardès, à l'entrée « Derachim » (« voies »), explique qu'il s'agit de 'Hessed (bonté), Guevoura (retenue) et Tiferet (beauté) ; ce sont les niveaux de la Torah, du service [divin] et des actes de bonté, qui constituent les catégories générales de la Torah.

14 ועיי ארז"ל האשה נקנית בשלשה דרכים, האשה היא כנס"י. בכסף זהו גמ"ח. ובשטר זהו אותיות התורה. ובביאה זהו ענין עבודה שהוא קרבנות קירוב ויחוד המדרגות כו'.

Et à ce sujet, nos Sages, de mémoire bénie, ont enseigné: «Une femme est acquise par trois voies» (derakhim): la femme, c'est la Communauté d'Israël. «Par de l'argent»: ce sont les actes de bonté. «Et par un document»: ce sont les lettres de la Torah. «Et par l'union conjugale»: c'est le service [divin], à savoir les offrandes (korbanot), le rapprochement (kirouv) et l'union des niveaux, etc.

ועכשיו תפלה היא במקום קרבנות חיי ברכאן דצלותא כנגד חיי חוליות השדרה שדרך הם נמשך השפע מהמוח כו', אך דרך פרט כל מצוה היא בחי דרך להמשכת נועם הוי'.

Aujourd'hui, la prière tient lieu d'offrandes: les dix-huit bénédictions de la prière correspondent aux dix-huit vertèbres de la colonne vertébrale, par lesquelles le flux (chafa) est transmis depuis le cerveau, etc. Mais, considérée en particulier, chaque mitsva est le niveau d'une «voie» permettant de faire descendre l'agrément de Havaya.

פיי נועם הוי' שבחי נועם ותענוג עליון נמשך עיי צמצום היויד והתפשטות ההי"א והמשכה שזהו ענין שם הוי' וכנ"ל בענין ביויד נברא העוה"ב כו'.

L'expression «l'agrément de Havaya» signifie que le niveau de l'agrément et du plaisir suprême est transmis par la contraction du youd, l'expansion du hé et la transmission, ce qui correspond au sens du Nom Havaya, comme expliqué plus haut à propos de «Par le youd fut créé le monde futur», etc.

15 והיינו ע"י כל מצוה. וביאור הדבר הנה יש לבאר עוד פ"י כי עמך מקור חיים פ"י עמך אינו מהותו ועצמותו ממש כ"א בחי' שמו ית' הנק' אור א"ס

Et cela se fait par chaque mitsva. Pour expliquer cela, il faut encore éclairer le sens de « Car auprès de Toi est la source de la vie ». « Auprès de Toi » ne désigne pas réellement Son être et Son essence, mais le niveau de Son Nom, qu'Il soit béni, appelé la Lumière infinie (Or Ein Sof),

שהוא בחי' עמך כלול ובטל בך כאור השמש הכלול תוך עצם השמש כמ"ש בס' ש"ב ח"ב פ"ג.

qui est le niveau de « auprès de Toi » : inclus et annulé en Toi, comme la lumière du soleil, incluse dans le corps même du soleil, ainsi qu'il est écrit dans le Sefer Shel Beinonim [Tanya], deuxième partie, chapitre 3.

16 ובחי' זו נק' מקור חיים היינו מקור התענוגים וכנודע שעתיק הוא מקור התענוגים והוא בחי' אור א"ס וכמ"ש במ"א.

Et ce niveau est appelé « la source de vie », c'est-à-dire la source des plaisirs. Comme on le sait, Atik est la source des plaisirs et constitue le niveau de la Lumière infinie (Or Ein Sof), comme il est expliqué ailleurs.

ופ"י מקור התענוגים שאינו כמו התענוג למטה שהוא נמשך מדבר שחוץ ממנו. כמו ממאכל ערב או מהשגת דבר חכמה.

Le sens de « la source des plaisirs » est qu'elle n'est pas semblable au plaisir d'en bas, qui provient d'une chose extérieure à soi, par exemple d'un mets savoureux ou de la compréhension d'une idée de sagesse.

מה שאין כן למעלה הרי אין שום דבר חוץ ממנו יתברך כלל וא"כ התענוג עליון אינו כ"א ע"ד שמציאותו מעצמותו הרי אין דוגמתו כלל בתענוגים שבעולם ואינן מערך וסוג שלו כלל

Il n'en va pas ainsi En haut : rien n'existe absolument en dehors de Lui, béni soit-Il. Dès lors, le plaisir suprême n'existe que selon le mode d'une existence qui procède de son essence. Il n'a donc absolument aucun équivalent parmi les plaisirs du monde, qui ne sont nullement de son ordre ni de son espèce.

לכן בחיי זהו גבוה למעלה מעלה אפילו מחכמה עילאה כי גם בחכמה יש הרכבת ב' בחיי החכמה והתענוג שיש בהחכמה. אי"כ אין תענוג זה שבחכמה ערך כלל לעצם התענוג שהוא פשוט בתכלית הפשיטות.

C'est pourquoi ce niveau est infiniment plus élevé, même que la 'Hokhma (sagesse) supérieure. Car, dans la 'Hokhma aussi, il y a un composé de deux niveaux : la sagesse elle-même et le plaisir qui se trouve dans la sagesse. Dès lors, ce plaisir qui se trouve dans la 'Hokhma est sans aucune commune mesure avec l'essence même du plaisir, qui est simple au plus haut degré de simplicité.

17 וביאור הדברים היינו כי אנו רואים עד"מ למטה שהתענוג מתפשט באריכות ורוחב יותר מכל הכחות שבנפש

Et l'explication est la suivante : nous voyons, par analogie, dans les réalités d'ici-bas, que le plaisir se déploie en longueur et en largeur davantage que toutes les facultés de l'âme ;

היינו שבכל הדברים התכלית והמכוון הוא מה שמתענג ושמח מזה ולהפך ונגד זה הוא ענין צער ויסורים ח"ו שהם הפך התענוג.

Autrement dit, dans toute chose, le but et la finalité sont le plaisir et la joie qu'on en éprouve ; à l'inverse, leur opposé est la douleur et la souffrance, à D.ieu ne plaise, qui sont contraires au plaisir.

18 וא"כ זהו ענין טוב ורע שהתענוג הוא נקי טוב וחיות כענין להחיות בהם נפש כל חי דהפי' לפיקוח ותענוג כמבואר בא"ח בהלי' ברכות והרי שבחי' תענוג זה נקי ג"כ חיות ממש.

Si donc, tel est [le sens de] « bien et mal » : le plaisir est appelé bien et force vitale, comme dans [la bénédiction] « pour donner vie par eux à l'âme de tout être vivant », ce qui signifie : pour assurer la subsistance (pikuah) et procurer du plaisir, comme il est expliqué dans Orach Chaim, dans les Lois des bénédictions. Ainsi, ce niveau de plaisir est lui aussi appelé force vitale proprement dite.

19 ועד"ז הוא כל עמל האדם כמו העוסק במו"מ כדי להרויח ולהתעשר לפי שתענוג שלו הוא מזה ויש מי שמייגע א"ע בחכמה לפי שמזה הוא התענוג שלו כו',

Il en va de même de tout le labeur de l'homme. Ainsi, celui qui se consacre au commerce afin de faire des bénéfices et de s'enrichir le fait parce que son plaisir vient de là ; un autre se fatigue dans l'étude de la sagesse, parce que son plaisir vient de là, etc.

וגם אנו רואים שיש מיני תענוגים רבים לאין קץ כמו דרך כלל יש תענוג בחוש הטעם באכילת מאכל ערב המתוק לחיך,

Nous voyons aussi qu'il existe une infinité de sortes de plaisirs. Ainsi, de façon générale, il y a le plaisir du goût, lorsqu'on mange un mets savoureux et doux au palais ;

וגם בזה יש כמה וכמה מטעמים ומשקאות מינים ממינים שונים ויש תענוג בחוש הריח והוא מין תענוג אחר מהתענוג שבחוש הטעם,

et, même dans ce domaine, il y a quantité de mets et de boissons, de toutes sortes. Il y a aussi le plaisir de l'odorat, qui est d'une autre nature que celui du goût ;

וכן יש תענוג בדבור שמתענג מצחות הלשון הגיון ומליצה ודקדוק או אפילו ממילתא דבדיחותא או משאר

De même, il y a un plaisir dans la parole : on peut prendre plaisir à la pureté de la langue, au raisonnement, à la rhétorique et à la grammaire, ou même à un mot d'esprit (miltā dibedichouta), ou encore à d'autres

דבורים שחפץ לדבר ואפילו דאגה בלב איש ישיחנה לאחרים עיי"ז יוצא הדאגה והצער הרי על כרחן שמתענג מדבור זה ועיי"ז נדחה הצער שהוא הפך התענוג,

paroles qu'il désire prononcer. Même « l'inquiétude dans le cœur d'un homme, qu'il la confie à d'autres » (yesi'hénah : qu'il en parle) : ainsi, l'inquiétude et la douleur s'en vont. Il faut donc nécessairement qu'il prenne plaisir à cette parole ; par elle, la douleur, qui est l'opposé du plaisir, est repoussée.

וכן יש תענוג בשמיעה קול נאה זמרא דפומא או כלי זמר ערב וכה"ג וכן בראיה יש תענוגים רבים וכי"ש בתענוג שבשכל ובמדות כו',

De même, il y a un plaisir à entendre une belle voix, le chant vocal (zimra difouma), un agréable instrument de musique, et ainsi de suite. La vue procure elle aussi de nombreux plaisirs ; à plus forte raison en va-t-il du plaisir de l'intellect et des attributs émotionnels (midot), etc.

והנה כל תענוגי עוה"ז הם רק ממה שנפל בשבה"כ והוא פסולת ממש לגבי תענוג העליון וכנודע מענין יהי רקיע כו' מבדיל בין מים למים

Or, tous les plaisirs de ce monde proviennent uniquement de ce qui est tombé lors de la brisure des réceptacles (chevirat hakélim) ; comparé au plaisir supérieur, ce n'est que du rebut, comme on le sait à propos de « Qu'il y ait un firmament, etc., et qu'il sépare entre les eaux et les eaux » ;

ולכן אין ערוך כלל וכלל כל תענוגי עוה"ז אלף שנה לגבי התענוג שעה א' בג"ע התחתון מה שהנשמות נהנין מזיו השכינה וכמארז"ל יפה שעה אחת של קורת רוח בעוה"ב מכל חיי העוה"ז

et c'est pourquoi les plaisirs de ce monde, même pendant mille ans, ne sont absolument pas comparables au plaisir d'une seule heure dans le Gan Eden inférieur, lorsque les âmes jouissent du rayonnement de la Chekhina (la Présence divine). C'est ce que disent nos Sages, de mémoire bénie : « Une heure de félicité dans le Monde futur vaut mieux que toute la vie de ce monde. »

דהיינו אפי' חיה בעוה"ז אלף שנה בתענוג גדול וכל טוב אין זה נחשב אפי' נגד שעה אחת של הקורת רוח שבעוה"ב לפי שהוא תענוג באופן אחר ומעלה עליונה לאין קץ על מהות התענוג היותר חשוב שבעוה"ז

C'est-à-dire que même si l'on vivait dans ce monde mille ans dans un grand plaisir et avec tous les biens, cela ne compterait pour rien, même en comparaison d'une seule heure de félicité dans le Monde futur, car il s'agit d'un plaisir d'une autre nature, infiniment supérieur à la nature même du plaisir le plus précieux de ce monde ;

וכמו שאנו רואים למטה בתענוגי עוה"ז שהתענוג שבשכל עד"מ הוא מהות תענוג אחר לגמרי מהתענוג שבחוש הטעם.

De même, nous voyons ici-bas, parmi les plaisirs de ce monde, que le plaisir de l'intellect, par exemple, est d'une nature tout à fait différente du plaisir du sens du goût.

20 וכעד"ז התענוג שבראייה כו' הרי יש בבחי' התענוג כמה אופנים שונים זמ"ז לגמרי. עד"ז מובן שהתענוג אפי' בג"ע התחתון הוא מהות תענוג באופן אחר מה שאין ערוך אליו כלל כל עניני התענוגים שבעוה"ז.

Et de même pour le plaisir que procure la vue, etc. : le plaisir comporte ainsi plusieurs modalités, entièrement différentes les unes des autres. De même, on comprend que le plaisir, même dans le Gan Eden inférieur, est d'une nature toute différente, à laquelle tous les plaisirs de ce monde ne sont nullement comparables.

21 ולכן ארז"ל גבי אלישע אחר מוטב דלדייניה וליתי לעלמא דאתי אשר כדאי כל יסורי גיהנם כל י"ב חדש מה שאש שלנו אחד מששים באש של גיהנם בשכיל שיקבל העונג גם בגי"ע התחתון,

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit au sujet d'Elisha A'her : « Mieux vaut qu'il soit jugé et qu'il entre dans le Monde à venir » : toutes les souffrances du Guéhinom pendant douze mois entiers — alors que notre feu n'est que le soixantième du feu du Guéhinom — valent la peine d'être endurées pour recevoir le plaisir, même celui du Gan Eden inférieur.

אבל גי"ע העליון הוא תענוג עליון למעלה מעלה מגי"ע התחתון עד שיש נהר דינור המפסיק ביניהם שצריך לטבול בו כדי לשכוח התענוג שבגי"ע התחתון כבואו לגי"ע העליון

Mais le Gan Eden supérieur est un plaisir sublime, infiniment supérieur au Gan Eden inférieur, au point qu'un fleuve de feu (nehar dinour) les sépare ; [l'âme] doit s'y immerger afin d'oublier le plaisir du Gan Eden inférieur lorsqu'elle accède au Gan Eden supérieur,

כדי שלא יבלבלנו שם עמ"ש מזה בת"א בד"ה מראהם ומעשיהם, ועד"ז יש עליות לאין קץ כו' יהללך סלה והכל הוא רק בהתפשטות הארה משמו ית'

afin que [ce plaisir] ne la trouble pas là-bas. Voyez ce qui est écrit à ce sujet dans Torah Ohr, dans le discours qui commence par « Leur apparence et leurs actes ». De la même manière, il existe des ascensions sans fin, etc. : « Ils Te loueront, Sela » ; et tout cela n'est que le déploiement d'un reflet de Son Nom, béni soit-Il.

וזהו ענין סלה שהוא מורה על התגלות הארה מעתיק המלוכש בבניה ע' בפרדס בעה"כ ערך סלה ובוזהר פ' ויקרא דף ר' ע"א ובמק"מ שם

Tel est le sens de « Sela » : ce terme indique la révélation d'un reflet d'Atik, qui est revêtu dans Bina (compréhension). Voyez le Pardes, dans les Erchei HaKinuyim, à l'entrée « Sela » ; le Zohar, Parachat Vayikra, folio 20a ; et le Mikdash Melekh à cet endroit.

והיינו כי מקור כל התענוגים הוא בחי' אורו וזיוו ית' וזהו ענין נהנים מזיו השכינה והיינו

En effet, la source de tous les plaisirs est le niveau de Sa lumière et de Son rayonnement, béni soit-Il ; et tel est le sens de « jouir du rayonnement de la Chekhina ». C'est-à-dire que...

כי כל התענוגים הנ"ל הם התלכשות הארת התענוג בחו"ב שמזה נמשך בג"ע איזה הארה וגילוי והארת התענוג הנמשך בחו"ב נמשך מבחי' אור א"ס ב"ה הוא בחי' שמו ית'

tous les plaisirs mentionnés ci-dessus sont le revêtement d'un reflet du plaisir dans 'Hokhma (sagesse) et Bina, d'où un certain reflet et une certaine révélation se déploient dans le Gan Eden ; et le reflet du plaisir qui se déploie dans 'Hokhma et Bina provient du niveau de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est le niveau de Son Nom, béni soit-Il,

שהוא מקור התענוגים היינו עצם התענוג שלא כענין התענוג מדבר שחוץ ממנו וכנ"ל, כ"א שבחי' אור א"ס הוא עצמו תענוג א"ס ממש.

qui est la source des plaisirs, c'est-à-dire l'essence même du plaisir, contrairement au plaisir provenant d'une chose extérieure à soi, comme il a été expliqué précédemment ; mais le niveau de la Lumière infinie est lui-même véritablement un plaisir infini.

22 וזהו כי עמך מקור חיים פי' מקור חיים ממש של כל העולמות וגם ע"ד פי' להחיות בהן נפש כל חי דהיינו בחי' תענוג כנ"ל שהמקור לכ"ז הוא בחי' הנק' כי עמך היינו שמו ית'.

Et telle est [la signification de] « Car auprès de Toi est la source de la vie » : la source même de la vie de tous les mondes, et aussi au sens de l'explication de « pour donner vie par elles à l'âme de tout être vivant », c'est-à-dire le niveau du plaisir, comme mentionné plus haut ; car la source de tout cela est le niveau appelé « auprès de Toi », c'est-à-dire Son Nom, béni soit-Il.

אבל מהותו ועצמותו ית' אין שייך בו לומר כלל שהוא מקור להשפעת החיים והתענוג שבע"ס ובעולמות כ"א מקור זה הוא מבחי' כי עמך כו'.

Mais, de Son être même et de Son essence, béni soit-Il, il ne convient absolument pas de dire qu'Il est la source de l'effusion de vie et de plaisir dans les dix Séfirot et dans les mondes ; cette source relève plutôt du niveau de « auprès de Toi », etc.

ג והנה המצות הם רצון העליון והנה הרצון הוא עדיין בבחי' מעלת ומדריגת חיצוניות שלהם.

3. Or, les mitsvot sont la volonté suprême ; et la volonté se situe encore au niveau et au degré de leur dimension extérieure ('hitsoniyout).

23 וכמ"ש וראית את אחורי ופני לא יראו. אבל פנימיותן ועיקרן הוא הוא עונג העליון ב"ה

Comme il est écrit : « Tu verras Mon dos, mais Ma face ne sera pas vue. » Mais leur dimension intérieure (pnimiyout) et leur essence sont le plaisir sublime lui-même, béni soit-Il,

שהוא פנימית הרצון כידוע וע"ז נאמר אחר וקדם צרתני ועד"מ מבשרי אחזה שהתענוג הוא עיקר המכוון והרצון הולך אחר התענוג שמחמת שיש נחת רוח ותענוג לפניו לכך הוא רוצה וחפץ בכך.

qui est la dimension intérieure de la volonté, comme on le sait ; et c'est à ce propos qu'il est dit : « Tu m'as formé par derrière et par devant. » À titre d'analogie, « de ma chair je perçois » : le plaisir est le but essentiel, et la volonté suit le plaisir ; parce qu'il y a devant Lui satisfaction (na'hat roua'h) et plaisir, Il le veut et le désire donc.

24 ולכן נק' הרצון בחינת אחוריים ובחי' חיצונית לגבי העונג העליון כ"ה המלוכש בו וע"ז נאמר וראית את אחורי לפני לא יראו שאין פנימית העונג מתגלה כ"א בחי' הרצון בלבד

C'est pourquoi la volonté est appelée le niveau du dos (a'horayim) et le niveau extérieur par rapport au plaisir suprême, béni soit-Il, qui est revêtu en elle. À ce sujet, il est dit : « Tu verras Mon dos, mais Ma face ne sera pas vue » : la dimension intérieure du plaisir n'est pas révélée ; seul le niveau de la volonté l'est,

כמו שאינו נראה ונגלה באדם לזולתו רק בחי' רצון בלבד שמגלה לו רצונו להיות כך וכך.

de même que, chez une personne, rien n'est vu ni révélé à autrui, sinon le niveau de la volonté seule : elle lui révèle sa volonté que telle ou telle chose soit ainsi.

אבל פנימית העונג המלוכש בו והמכוון מזה איזה עונג ונחת רוח לפניו מזה לא ניתן להתוודע ולהגלות ועונג זה הוא המלוכש במצות שהן רצונו ית'.

Mais la dimension intérieure du plaisir qui est revêtue en elle, et le but qu'elle poursuit par là — le plaisir et la satisfaction qu'elle en retire — ne peuvent être connus ni révélés. C'est ce plaisir qui est revêtu dans les mitsvot, lesquelles sont Sa volonté, béni soit-Il.

25 וזהו אשר קדשנו במצותיו אשר מלשון באשרי כי אשרוני שהוא לשון הילול ושבח והוא על עוצם ריבוי התענוג שיש בו ה

Et voici le sens de « Qui nous a sanctifiés par Ses mitsvot » : asher vient du terme « Dans mon bonheur (be'oshri), car elles me proclameront heureuse (ishruni) », expression de louange et d'éloge ; cela s'explique par l'immense abondance de plaisir qu'il y a en cela,

כדי להלל ולשבח מאד ובבחי' זו נאמר באשר וטובל בשמן רגלו שבחי' רגלו בלבד היא מלובשת בבחי' שמן הוא בחי' ח"ע כו'.

qui suffit à susciter une grande louange et un grand éloge. À propos de ce niveau, il est dit au sujet d'Acher : « Il trempe son pied dans l'huile » : seul le niveau de son pied est revêtu du niveau de l'huile, qui est le niveau de la 'Hokhma supérieure (sagesse), etc.

26 והנה ההפרש שבין בחי' אחוריים לבחי' פנים מבשרי אחזה שבעורף אין בו התחלקות אברים שעור א' מכסה את כולו.

Voici la différence entre le niveau du dos (A'horayim) et celui du visage (Panim) : « C'est à partir de ma chair que je contemple » ; la nuque ne comporte aucune division en organes, car une seule peau la recouvre entièrement.

משא"כ בבחי' פנים נראה ונגלה ציור התחלקות האברים עינים לראות אזנים לשמוע כו' ותענוג שבבחי' ראייה היא בחי' אחרת משמיעה כו',

Il n'en va pas ainsi du visage : la forme de la division en organes s'y voit et s'y révèle, les yeux pour voir, les oreilles pour entendre, etc. ; et le plaisir propre à la vue est d'un niveau différent de [celui du plaisir propre à] l'ouïe, etc.

כך הוא למעלה כביכול שבחי' רצון העליון ב"ה נק' בחי' אחוריים ואין בו שום התחלקות ולכך הרצון המלובש במצות כולל כל המצות בשוה שכולן הן בחי' רצונו ית'

Il en va de même en haut, pour ainsi dire : le niveau de la volonté suprême, béni soit-Il, est appelé le niveau du dos, et ne comporte aucune division. C'est pourquoi la volonté revêtue dans les mitsvot englobe toutes les mitsvot de manière égale, car elles relèvent toutes du niveau de Sa volonté, béni soit-Il ;

והרי זה שבח א' לכולן אלא שהוא שבח גדול מאד כנ"ל שהרצון עליון הוא למעלה מהחכמה כו' et c'est donc là un seul éloge pour toutes, bien qu'il soit très grand, comme mentionné plus haut, car la volonté suprême est au-dessus de la 'Hokhma (sagesse), etc.

ולכן נקרא העונג והשמחה הנמשך מזה בשם זמירות כמו זמר שמנגנים ניגון א' היפה מאד הרבה פעמים כנ"ל.

C'est pourquoi le plaisir et la joie qui en découlent sont appelés zemirot (« chants »), comme une très belle mélodie que l'on chante de nombreuses fois, comme mentionné plus haut.

אבל העונג העליון ב"ה המלוכש במצות יש לכל מצוה תענוג פרטי כי העונג הוא פנימי המכוון המלוכש ברצון ואין פנימית המכוון המלוכש ברצון מצוה זו מלוכש ברצון מצוה אחרת

Mais le plaisir suprême, béni soit-Il, qui est revêtu dans les mitsvot, est particulier à chaque mitsva ; car le plaisir est le dessein intérieur revêtu dans la volonté, et le dessein intérieur revêtu dans la volonté de cette mitsva n'est pas revêtu dans la volonté d'une autre mitsva,

כי לכל מצוה יש כוונה אחרת כנודע וכמו עד"מ בפנים הרי התענוג שבראיה המלוכש בעינים אינו דומה כלל לתענוג שבשמיעה שבאזנים וכן תענוג שבטעמים חיך אוכל יטעם כו' כל מין תענוג הוא מהות אחר.

car chaque mitsva a une intention différente, comme on le sait. Ainsi, par analogie, le plaisir de voir, revêtu dans les yeux, n'est aucunement semblable au plaisir d'entendre, dans les oreilles ; de même, le plaisir des saveurs — « le palais goûte les aliments », etc. — : chaque espèce de plaisir est d'une essence différente.

כך בחינת עונג העליון הנמשך ומתגלה ע"י המצות בציצית תענוג מיוחד ומשונה מהתענוג שבמצוה אחרת וכן בתפילין כו' ובכל המצות.

Il en va de même du niveau du plaisir suprême, qui est attiré et révélé par les mitsvot : dans les tsitsit, il y a un plaisir particulier, différent de celui d'une autre mitsva ; de même pour les téfilines, etc., et pour toutes les mitsvot.

27 ולא כמו מעלת הרצון שהוא מדרגה אחת לכולן. ונמצא שהמצות הן פרטיות המשכות העונג כמו עד"מ תענוג שבראיה ותענוג שבשמיעה כו'

Cela diffère de la qualité de la volonté, qui constitue un seul niveau pour toutes. Il s'ensuit que les mitsvot sont les prolongements particuliers du plaisir, comme, par exemple, le plaisir de la vue et le plaisir de l'ouïe, etc. ;

ושרשן ומקורן היא בחי' מקור התענוגים מה שלמעלה מבחי' תענוג פרטי כו' ועמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה וכל העם רואים את הקולות.

et leur racine et leur source sont le niveau de la source des plaisirs, qui est au-dessus du niveau de tout plaisir particulier, etc. Voir aussi ce qui est écrit dans Torah Ohr, Parachat Yitro, dans le discours commençant par « Et tout le peuple vit les sons ».

28 וזהו שהמצות נקראים דרכי נועם שהם דרכים פרטיים הנמשכים ממקור התענוגים הנק' נעם ה'. ועי' בבה"ז פ' וישלח ע"פ כי ישרים דרכי הוי'.

Et c'est pourquoi les mitsvot sont appelées «voies de délices»: ce sont des voies particulières qui procèdent de la source des plaisirs, appelée noam Havaya («la douceur de Havaya»). Voir aussi Bi-urei HaZohar, Parshas Vayishlach, sur [le verset] «Car les voies de Havaya sont droites.»

וזהו שנקראו כל המצות מעשיות ארחות הוי' פ"י כמו אורח ושביל שהולכין בה ממקום למקום וכמ"כ ע"י המצוה נעשה אורח ודרך להמשכת שם הוי' ע"י צמצום והתפשטות כו'

Et c'est pourquoi toutes les mitsvot pratiques sont appelées «les sentiers de Havaya»: comme un chemin ou un sentier que l'on emprunte pour aller d'un endroit à un autre, de même, par la mitsva, un chemin et une voie sont créés pour attirer le Nom Havaya, par contraction et expansion, etc.,

מבחי העלם ענג העליון לידי גילוי כנ"ל, וזהו שנקרא בדרך כלל כל המצות בשם דרך וכמ"כ ושמרו דרך ה' לעשות צדקה כו' וזהו ג"כ פ"י נעם ה' כמו פ"י דרך הוי' כו' כנ"ל,

depuis le niveau où le plaisir suprême est caché jusqu'à sa révélation, comme indiqué plus haut. Et c'est pourquoi toutes les mitsvot sont désignées en général par le terme «voie», comme il est écrit: «Ils garderont la voie de Havaya, pour pratiquer la charité, etc.» C'est aussi le sens de noam Havaya, qui correspond au sens de «la voie de Havaya», etc., comme indiqué plus haut.

אך מה שנזכר צדקה בפרט ידוע לפי שהיא כוללת כל המצות מפני שכללוי כל ענין המצות הן רמ"ח המשכות מן העלם

Mais on comprend pourquoi la charité est mentionnée en particulier: c'est parce qu'elle inclut toutes les mitsvot. En effet, le principe général de toutes les mitsvot est qu'elles constituent 248 attirances depuis la dissimulation,

והיינו טפ"ט כו' עד ה"ח המגדילים והצדקה הוא ענין המשכת החסד כו' וכמו ימינו של אדם שאחריה נמשך כל הגוף כו':

c'est-à-dire neuf fois neuf, etc., jusqu'aux cinq 'Hassadim qui apportent l'accroissement; et la charité consiste à attirer le 'Hessed, etc., comme la main droite d'une personne, à la suite de laquelle tout le corps suit, etc.

29 ד והנה כתיב ששת ימים תעבוד וביום השביעי תשבות בחריש ובקציר תשבות בפ' תשא (ל"ד כ"א), ולכאורה אינו מובן למה נזכר חריש וקציר דוקא.

4. Or, il est écrit: «Six jours tu travailleras, et le septième jour tu te reposeras; au temps des labours et de la moisson, tu te reposeras», dans la paracha Ki Tissa (34:21). À première vue, on ne comprend pas pourquoi les labours et la moisson sont mentionnés précisément.

אך הענין דפ"י ששת ימים תעבוד קאי על עבודת הש"י כמ"ש בפ' והיה אם שמוע ולעבדו בכל לבבכם כו' ויש בזה חרישה וזריעה וקצירה וכמ"ש זרעו לכם לצדקה. אור זרוע לצדיק.

Mais voici le sens: «Six jours tu travailleras» se rapporte au service de D.ieu, béni soit-Il, comme il est écrit dans la section «Et il arrivera, si vous écoutez»: «et Le servir de tout votre cœur, etc.» Ce service comporte des labours, des semailles et une moisson, comme il est écrit: «Semez pour vous-mêmes en vue de la justice», [et] «La lumière est semée pour le juste.»

30 ועמ"ש מזה ע"פ הבאים ישרש יעקב וע"פ כי תבואו אל הארץ כו' ושבתה הארץ. ובד"ה האזינו השמים ובד"ה ושאתם מים בששון כי

Et voyez ce qui est écrit à ce sujet sur [le verset] «Ceux qui viennent, Yaakov prendra racine», ainsi que sur «Quand vous entrerez dans le pays, etc., le pays se reposera», et dans les discours commençant par «Écoutez, cieux» et «Vous puiserez de l'eau avec joie». Car

הנה ידוע דל"ט מלאכות חורש וזורע כו' כמו שיש למטה כמ"כ יש למעלה כמו עד"מ הזורע שמצמיח פירות תבואתו בתוס' ברכה כו'

il est connu que les trente-neuf travaux — labourer, semer, etc. — existent en haut tout comme ils existent ici-bas. Ainsi, par exemple, celui qui sème fait pousser les fruits de sa récolte avec une bénédiction accrue, etc.,

כמ"כ למעלה בחי' המשכות העונג העליון שיבא לידי גילוי שאינו אלא על ידי מצוה כנ"ל ונקרא בשם מלאכה להיותה בחי' ירידה וצמצום כנ"ל

de même, en haut, le niveau des influx du plaisir suprême, afin qu'il se révèle, n'est atteint que par une mitsva, comme il a été dit plus haut; on l'appelle «travail» (melakha), car il s'agit d'un niveau de descente et de contraction, comme il a été dit plus haut,

כמו המלאכה שהוא התפשטות ירידת החיות בפועל ידיו כוי כמ"ש במ"א. אך תועלת ותקנה מכוי במלאכת עבודתו להיות תוס' ברכה כוי.

tout comme le travail est la diffusion et la descente de la force vitale dans l'action des mains, etc., comme cela est expliqué ailleurs. Mais [le travailleur] vise, par le travail qu'il accomplit, un bénéfice et une amélioration : qu'il en résulte une bénédiction accrue, etc.

כמ"כ למעלה התועלת מן עבודת הצדקה היא להביא תוס' ברכה מן ההעלם העונג העליון כענין ברוך אתה הי' כוי כידוע.

de même, en haut, le bénéfice du service de la charité consiste à faire venir une bénédiction accrue depuis le plaisir suprême caché, comme l'exprime « Béni sois-Tu, D.ieu », etc., ainsi qu'il est connu.

31 וזהו הברכות של המצות מעשיות ברוך אשר קדשנו במצותיו כוי וזהו פי' לעבדו כוי. והיינו ג"כ פי' ששת ימים תעשה מעשיך לחרוש ולזרוע כוי.

Et voici [le sens des] bénédictions sur les mitsvot pratiques : « Béni... qui nous a sanctifiés par Ses mitsvot », etc. ; et voici le sens de « Le servir », etc. C'est aussi le sens de « Six jours tu feras ton travail », pour labourer et semer, etc.

הן כל מעשה המצות שבימות החול שמעוררים המשכות עונג העליון כוי. אבל ביום השביעי תשבות כי בו שבת מכל מלאכתו,

Il s'agit de tous les actes des mitsvot accomplis pendant les jours de la semaine, qui éveillent les effusions du plaisir supérieur, etc. Mais « le septième jour, tu te reposeras », « car en lui Il s'est reposé de toute Son œuvre » ;

והענין הוא דבימות החול הגם שע"י המצות מעשיות נתעורר העלם ענג העליון לבא לידי גלוי אור בג"ע כוי

Et voici de quoi il s'agit : pendant les jours de la semaine, bien que, par les mitsvot pratiques, le plaisir supérieur caché soit éveillé à se révéler sous forme de lumière dans le Gan Eden, etc.,

מ"מ עדיין לא בא ממש לידי גילוי עד השבת אלא הוא מוכן ועומד לבא לידי גילוי ועדיין הוא בהעלם, il ne se révèle toutefois pas encore véritablement avant Chabbat ; il est seulement prêt, disposé à se révéler, et demeure encore caché.

אבל בשבת כתיב וקראת לשבת עונג שבא העונג העליון לידי גילוי ממש שהרי מה שהנשמות נהנין כוי

Mais, au sujet de Chabbat, il est écrit : « Tu appelleras Chabbat délice » : le plaisir supérieur se révèle véritablement. Car le plaisir qu'éprouvent les âmes, etc.,

הוא בשבת דוקא כמ"ש והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר כמ"ש בספר הבהיר שיש עמוד כוי,

a lieu précisément le Chabbat, comme il est écrit : « Et il adviendra que, de nouvelle lune en nouvelle lune et de Chabbat en Chabbat, toute chair viendra », comme il est écrit dans le Sefer HaBahir, qu'il existe un pilier, etc. ;

והוא מפני שבשבת בא העונג העליון לידי גילוי כנ"ל, ואמנם אין כל חדש בגילוי זה שמתגלה בשבת et cela tient au fait que, le Chabbat, le plaisir supérieur se révèle, comme indiqué plus haut. Cependant, rien de nouveau n'est révélé dans cette révélation qui se dévoile le Chabbat,

שהרי כבר הוכן בחול אלא שלא ירד למטה עדיין ואדרבה כל מה שיש בחינת גילוי עונג בשבת אינו car il avait déjà été préparé pendant la semaine, mais n'était pas encore descendu en bas ; bien au contraire, toute la révélation du plaisir qui a lieu le Chabbat n'est rien

אלא ממה שנתעורר למעלה ע"י המצות שעשה בחול ולא יותר כנ"ל וז"ש מי שטרח בע"ש דוקא יאכל בשבת כוי.

mais ce qui fut éveillé En haut par les mitsvot accomplies durant la semaine, et rien de plus, comme mentionné ci-dessus. C'est ce que [les Sages] ont dit : «Celui qui s'est donné de la peine la veille de Chabbat» précisément «mangera le Chabbat», etc.

32 וזהו וביום השביעי תשבות במה שטרח בעבודה בחול הרי הוא בא לידי גילוי בשבת וא"כ אין צריך לעבודה בשבת ע"ד העבודה שבחול שהיא בבחי' חרישה להיות לב נשבר ונדכא ובבחי' אתכפא.

Et telle est [la signification de] «Le septième jour, tu te reposeras» : ce à quoi l'on s'est consacré dans le service durant la semaine vient à se révéler pendant Chabbat. Dès lors, il n'est pas nécessaire, pendant Chabbat, de servir comme on le fait en semaine, c'est-à-dire en labourant, afin d'avoir le cœur brisé et abattu, et en pratiquant la soumission (iskafya).

אלא בשבת העבודה הוא בבחינת התענגות על הי ע"י אתהפכא חשוכא לנהורא והיינו שהעבודה בחול הוא ההמשכה בעולם ובשבת נמשך מההעלם אל הגילוי וזהו וקראת לשבת עונג כו'.

Au contraire, pendant Chabbat, le service consiste à se délecter de D.ieu, en transformant l'obscurité en lumière (is'hap'ha 'hachokha linehora). Autrement dit, le service des jours de semaine fait descendre la lumière alors qu'elle demeure cachée, tandis que, pendant Chabbat, elle passe du caché au révélé; telle est [la signification de] «Tu appelleras le Chabbat délice», etc.

33 וזהו הטעם שאומרים בשבת קדשנו כמצותיך דרך בקשה בלבד שיבא לידי גילוי מאשר כבר הוכן ועומד כו'. אבל בחול אומרים אשר קדשנו לשעבר דהיינו בבחי' העלם עדיין כנ"ל.

Et telle est la raison pour laquelle, le Chabbat, nous disons «Sanctifie-nous par Tes mitsvot» sous forme de simple demande: que ce qui a déjà été préparé et se tient prêt vienne à se révéler, etc. Mais en semaine, nous disons «Qui nous a sanctifiés», au passé, c'est-à-dire [que cela] demeure encore au niveau du voilement, comme indiqué plus haut.

וזהו הטעם עצמו שאומרים במצותיך לנוכח בשבת מפני שבא לידי גילוי ובחול לפי שהוא בעלם עדיין אומרים במצותיך דרך נסתר כו'.

C'est précisément la même raison qui nous fait dire «par Tes mitsvot», à la deuxième personne (nokha'h), le Chabbat: car cela est venu à se révéler; tandis qu'en semaine, puisque cela demeure encore caché, nous disons «par Ses mitsvot», à la troisième personne (nistar, «caché»), etc.

וזהו שארז"ל שקולה שבת כנגד כל המצות כולן כי ע"י המצות שעושין נשאר האור בעלם עדיין והמשכתו בגילוי זהו ע"י שבת כו'.

Et c'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit que le Chabbat équivalait à toutes les mitsvot réunies: car, par les mitsvot que l'on accomplit, la lumière demeure encore cachée, et c'est par le Chabbat qu'elle est attirée vers la révélation, etc.

(ואפ"ל דוגמא לדבר ע"ד משארז"ל רפ"ו דברכות אשר פי' והיה אם שמוע נק' עדיין אין עושים רצונו של מקום שלכן נאמר בה ואספת דגנך כו' ע"ש והרי נאמר בה אם שמוע תשמעו אל מצותי.

(On peut en trouver un exemple dans ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit au début du sixième chapitre de Berakhot: la section «Et il arrivera, si vous écoutez» est encore appelée [une période où] «ils ne font pas la volonté du Makom»; c'est pourquoi il y est dit: «tu recueilleras ton blé», etc. Voir là-bas. Pourtant, il y est dit: «Si vous écoutez attentivement Mes commandements.»

אלא צ"ל משום שהאור הנמשך ע"י המצות נשאר בעולם והסתר בבחי' מקיף אבל להיות עושים רצונו של מקום היינו כשנמשך ומאיר מבחי' סוכ"ע ומקיף בבחינת ממכ"ע וא"פ שמתייחדים האור מקיף עם האור פנימי

Il faut plutôt dire [que cela s'explique] parce que la lumière attirée par les mitsvot demeure dans le voilement et l'obscurité, au niveau d'une lumière makif (englobante); mais «faire la volonté du Makom» signifie qu'elle est attirée et brille depuis le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) et du makif vers le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (me-malé kol almin) et de la lumière intérieure, de sorte que la lumière englobante s'unit à la lumière intérieure;

ולכן נקי עושים רצונו של מקום שממשיך האור בבחינת שרש המקום שהוא בחי' מלכותך מלכות כל עולמים כו' וכמ"ש בבינוני ח"ב פ"ז וכמ"ש ברוך כבוד הוי' ממקומו כו' שזהו תכלית הכוונה להיות דירה בתחתונים.

et c'est pourquoi cela s'appelle «faire la volonté du Makom»: on attire la lumière vers le niveau de la racine du «lieu» (makom), qui est le niveau de «Ta royauté est une royauté sur tous les mondes», etc., comme il est écrit dans [Sefer Shel] Beinonim, deuxième partie, chapitre 7, ainsi que dans le verset: «Bénie soit la gloire de Havaya depuis Son lieu», etc. Car tel est le but ultime: qu'il y ait une demeure dans les mondes inférieurs.

ועמ"ש סד"ה שובה ישראל עד. ועד"ז בחי' שבת לגבי ששת ימי המעשה שבימי החול האור הנמשך ע"י המצות מאיר בבחי' מקיף עדיין ואינו נמשך בבחי' גילוי במקור דבי"ע אלא בשבת כו'.

Et voir ce qui est écrit à la fin du discours qui commence par «Reviens, Israël, jusqu'à [Havaya]». De même, le Chabbat par rapport aux six jours ouvrables: en semaine, la lumière attirée par les mitsvot brille encore au niveau du makif et n'est pas attirée vers la révélation dans la source de Bé-ria, Yetsira et Assiya; ce n'est que le Chabbat qu'elle l'est, etc.

ולכן ארז"ל מזונותיו של אדם קצובים לו מר"ה ויוהכ"פ לבד מהוצאות שבת ויו"ט כי שבת ויו"ט זהו כמו בחי' בזמן שישראל עושין רצונו של מקום שאזי מלאכתן נעשית כו':

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «La subsistance de l'homme lui est fixée depuis Roch Hachana et Yom Kippour, à l'exception des dépenses du Chabbat et des jours de fête»; car le Chabbat et les jours de fête sont comparables au niveau de «lorsqu'Israël fait la volonté du Makom», car alors «leur travail est accompli», etc.)

34 ה והנה ידוע בכל התחברות עליון ותחתון צריך שיהיה מי שמחבר אותם כנ"ל, וגם כאן אחר אשר יש עליון ותחתון

5. Or, on sait que, dans toute union du supérieur et de l'inférieur, il faut quelque chose qui les relie, comme on l'a indiqué plus haut. Ici aussi, puisqu'il y a un supérieur et un inférieur,

דהיינו בחינת עונג העליון העצמי ובחינת גלוי לתחתונים המקבלים ונהנין מזיו כו' צריך שיהי' מי שמחבר ויביא את העלם העונג העליון להתחבר לתחתונים בבחי' הגילוי כו' והמחבר הוא בחי' תפלה.

à savoir le niveau du plaisir essentiel d'en haut et celui de sa révélation aux êtres inférieurs, qui le reçoivent et jouissent de son rayonnement, etc., il faut quelque chose qui les relie et amène le plaisir supérieur caché à s'unir aux êtres inférieurs sous une forme révélée, etc. ; et ce qui les relie est le niveau de la prière.

דהנה ידוע שהתפלה נק' סולם כמ"ש בזהר ע"פ סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה וכו' וע"ד הסולם הנה יש בו מדריגות הרבה והוא ע"י השליבות שבו כידוע ודרך כלל

Car on sait que la prière est appelée une échelle, comme il est écrit dans le Zohar, à propos du verset : « Une échelle était posée sur la terre, et son sommet atteignait le ciel », etc. Comme toute échelle, elle comporte de nombreux niveaux, représentés par ses barreaux, comme on le sait. Et, de manière générale,

הנה ד' עולמות יש אבי"ע כידוע והן דוגמת ד' שליבות בסולם להיות שהן זה למעלה מזה ועולים ממדריגה למדריגה מעשי' ליציר' כנ"ל, וידוע דהתפלה נחלק דרך כלל לד' מדריגות האלו דאבי"ע להיות

il y a quatre mondes — Atsilout, Béria, Yetsira et Assiya — comme on le sait. Ils ressemblent aux quatre barreaux d'une échelle, car ils sont disposés l'un au-dessus de l'autre et l'on monte de niveau en niveau, d'Assiya à Yetsira, comme indiqué plus haut. On sait que la prière se divise, de manière générale, en ces quatre niveaux correspondant à Atsilout, Béria, Yetsira et Assiya, puisque

כי התפלה הוא ענין עליות ע"י מס"נ אליך ה' נפשי אשא כו' ודרך כלל ד' עליות הן נגד ד' העולמות מעשייה ליצירה וכנ"ל. והרי זה כמשל הסולם שיש בו ד' שליבות כו'.

la prière consiste en une série d'élévations par le sacrifice de soi (messirout néfech) : « Vers Toi, D.ieu, j'élève mon âme », etc. De manière générale, il y a quatre élévations, correspondant aux quatre mondes, d'Assiya à Yetsira, comme indiqué plus haut. Cela ressemble donc à l'image de l'échelle qui comporte quatre barreaux, etc.

35 והנה בסולם נאמר וראשו מגיע השמימה כו' פי' להורות שהסולם הוא בחי' הממוצע והמחבר את העליון עם התחתון שהרי כמו שעולין בו מלמטה למעלה כמ"כ יורדין בו מלמעלה למטה

Or, au sujet de l'échelle, il est dit : « et son sommet atteignait le ciel », etc. Cela montre que l'échelle est l'intermédiaire qui relie le supérieur à l'inférieur : de même qu'on y monte de bas en haut, on y descend aussi de haut en bas.

נמצא שע"י הסולם יוכל העליון לירד להתחתון והתחתון יוכל לעלות אל העליון וא"כ הרי הסולם הוא המחבר את העליון עם התחתון כו'.

Il s'ensuit que, grâce à l'échelle, le supérieur peut descendre vers l'inférieur et l'inférieur peut s'élever vers le supérieur ; ainsi, l'échelle est bien ce qui relie le supérieur à l'inférieur, etc.

וזהו וראשו מגיע השמימה פי' עדי"מ הקורה הנעוצה מקרקע לגג שע"י"ז הוא המחבר הגג עם הקרקע, כמ"כ הסולם מפני שראשו מגיע השמימה ונעוץ בארץ ע"כ הוא המחבר השמים עם הארץ כו'

Et c'est là [le sens de] « et son sommet atteignait le ciel » : par analogie, comme une poutre fixée du sol au toit, qui relie ainsi le toit au sol ; de même, puisque le sommet de l'échelle atteint le ciel et qu'elle est fichée dans la terre, elle relie le ciel à la terre, etc.

(ועיין מענין והנה סולם בזח"א ויצא ד' קמ"ט ע"ב ובפי' הרמ"ז שם ח"י חוליות השדרה, ועמ"ש מענין ח"י חוליות השדרה שהן כנגד ח"י ברכאן דצלותא

(Et voyez, au sujet de « et voici une échelle », le Zohar, partie I, Vayetzei, folio 149b, ainsi que le commentaire du Ramaz à cet endroit : les dix-huit vertèbres de la colonne vertébrale. Voyez également ce qui est écrit au sujet des dix-huit vertèbres de la colonne vertébrale, qui correspondent aux dix-huit bénédictions de la prière,

בד"ה לא הכיט און ביעקב ובד"ה יביאו לכוש מלכות גבי רוכב על כרוב קל שלו ושאת בח"י אלף עולמות ועיין במא"א אות סמ"ך סכ"ח מענין סולם).

dans le discours commençant par « Il n'a pas vu d'iniquité en Yaakov », et dans celui qui commence par « Qu'on apporte un vêtement royal », à propos de « Il chevauche Son léger chérubin et traverse dix-huit mille mondes » ; voyez aussi Me'orei Or, lettre samekh, section 28, au sujet de l'« échelle ».)

והנמשל יובן בתפלה שהוא כדוגמת הסולם להיות שהוא עליה והסתלקות במס"נ כו', אמנם היא הנותנת שתקרא התפלה בשם ממוצע המחבר שיביא אור ירידת השפע מלמעלה למטה ג"כ ע"י התפלה

On comprendra l'analogie avec la prière : celle-ci est semblable à une échelle en ce qu'elle est une élévation et un départ de soi par le sacrifice de soi, etc. Or, c'est précisément cela qui fait que la prière est appelée un intermédiaire qui relie : par la prière aussi, la lumière de la descente du flux, de haut en bas, se manifeste,

כמו הסולם שיורדין בו מלמעלה למטה ג"כ ועמ"ש מזה בד"ה יונתי בחגוי הסלע ובד"ה ויקהל משה.

comme sur l'échelle, sur laquelle on descend aussi de haut en bas. Voyez ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Ma colombe, dans les fentes du rocher » et dans celui qui commence par « Et Moché rassembla ».

36 וזהו הטעם שהתפלה נק' עטרה כמו ענין קושר כתרין לקונו מתפלתן של ישראל כו' וכמ"ש בעטרה שעטרה לו אמו זו התפלה שעושה בחי' עטרה למעלה

Et telle est la raison pour laquelle la prière est appelée une couronne, comme dans l'expression « il noue des couronnes pour son Créateur à partir des prières d'Israël », etc., et comme il est écrit : « avec la couronne dont sa mère l'a couronné » : il s'agit de la prière, qui forme un niveau de couronne là-haut.

והנה העטרה היא נתונה על הראש למעלה הימנו ועשויה מאבנים טובות ומרגליות כידוע. והנמשל יובן למעלה שמבחי' בירורים דרפ"ח ניצוצין כו'

Or, une couronne est posée sur la tête, au-dessus d'elle, et elle est faite de pierres précieuses et de perles, comme on le sait. L'analogie se comprend là-haut : à partir du niveau de l'affinement (bi-rourim) des 288 étincelles, etc.,

שעולין ע"י מס"נ שבתפלה נעשה למעלה בחי' כתר ועטרה על בחי' הראש והמוחין כו' להיות כי הוא נק' סולם והסולם ראשו מגיע השמימה ומחבר בחי' הראש עם הסוף

qui s'élèvent grâce au sacrifice de soi (messirout néfesh) dans la prière, se forme là-haut un niveau de couronne et de diadème au-dessus du niveau de la tête et de l'intellect (mo'hin), etc. ; car elle est appelée une échelle, et le sommet de l'échelle atteint le ciel et relie le niveau de la tête à celui de l'extrémité,

והוא בחי' הכתר והעטרה שבשמימה שהסולם מגיע לשם ועושה עטרה וכתר כו' (ועמ"ש מזה בד"ה מזוזה מימין ובזח"א וישלח קס"ט. זה"ג כי תצא דרע"ה ע"א).

et cela constitue le niveau de la couronne et du diadème dans les cieux, là où l'échelle parvient et où elle forme un diadème et une couronne, etc. (Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par «La mezouza à droite», ainsi que dans le Zohar, partie I, Vayishlach, [folio] 169; Zohar, partie III, Ki Seitzei, folio 278a.)

ולהיות כן שהתפלה הוא המחבר להעלות התחתון אל העליון ולהביא את העליון לתחתון, ויש בה בי' הענינים ההעלאה מלמטה למעלה שבה

Et puisque la prière est ce qui relie, élevant l'inférieur vers le supérieur et faisant descendre le supérieur vers l'inférieur, elle comporte deux aspects : l'élévation du bas vers le haut qui s'y trouve,

ועל ידה מתעלה מעשה המצות שנעשו בדברים גשמיים שנפל שם התענוג עליון בשבה"כ להיות מתעלים בבחי' מ"ן בבחי' באר מים חיים וכמ"ש במ"א ע"פ אז ישיר ישראל כו'

par laquelle les actes des mitsvot accomplis au moyen d'éléments matériels — dans lesquels le plaisir suprême était tombé lors du brisement des réceptacles — sont élevés, de sorte qu'ils s'élèvent en tant que mayin noukvin (eaux féminines), comme «un puits d'eaux vives», ainsi qu'il est expliqué ailleurs à propos de «Alors Israël chanta», etc.,

עלי באר כו' ובה ועל ידה נמשך ג"כ המשכת התענוג עליון בבחי' מ"ד מלמעלה למטה.

«Jaillis, ô puits!», etc.; et en elle et par elle est également attiré vers le bas le plaisir suprême, sous forme de mayin doukhrin (eaux masculines), du haut vers le bas.

37 וע"כ ארז"ל אלמלא שמרו בני' בי' שבתות כהלכתן כו' פי' כהלכתן עד"מ ההליכה בסולם הנ"ל שיש בו

ההליכה מלמטה למעלה ומלמעלה למטה

Et c'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Si les enfants d'Israël avaient observé deux Chabbatot conformément à leurs lois (kehil'hatan) », etc. Kehil'hatan signifie, par analogie, le mouvement (halikha) sur l'échelle mentionnée plus haut, où l'on monte d'en bas vers le haut et descend du haut vers le bas ;

וזהו כהלכתן בבחי' עלי' ממטה למעלה לעורר בחי' עונג העליון למעלה ע"י עבודה ומעשה המצות כנ"ל, והבי' מלמעלה למטה שיבא העליון לתחתון הוא בחי' גילוי עונג העליון למטה כו'

et c'est cela, kehil'hatan : [un mouvement] selon la modalité d'une élévation d'en bas vers le haut, afin d'éveiller le niveau du plaisir suprême En-Haut par le service divin et l'accomplissement des mitsvot, comme mentionné plus haut ; et la seconde [modalité], du haut vers le bas, consiste à faire venir le supérieur vers l'inférieur : c'est le niveau de la révélation du plaisir suprême ici-bas, etc. ;

מיד היו נגאלין מפני זה שהתפלה הוא המחבר להביא התחתון לעליון ועליון לתחתון והוא הנקי מייחד יחודים וכמ"ש בס' המקובלים.

« ils auraient été aussitôt délivrés ». En effet, la prière est ce qui relie : elle fait parvenir l'inférieur au supérieur et le supérieur à l'inférieur. C'est ce qu'on appelle « unir des unions » (me'ya'hed yi'-houdim), comme il est écrit dans les livres des kabbalistes.

(וזהו משארז"ל כל עיסקא דשבתא כפול כו' שני כבשים כו' זכור ושמור כו' כי שמור לנוק' הוא העלי' מלמטה למעלה וזכור לדכורא הוא ענין ההמשכה מלמעלה למטה וכמ"ש בד"ה זכור את יום השבת לקדשו.

(Et c'est là le sens de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : « Tout ce qui concerne le Chabbat est double », etc., « deux agneaux », etc., « Souviens-toi » et « Garde », etc. En effet, « Garde » correspond au féminin (Noukva), c'est-à-dire à la montée d'en bas vers le haut, tandis que « Souviens-toi » correspond au masculin (de'houra), c'est-à-dire à l'effusion du haut vers le bas, comme il est expliqué dans le discours qui commence par « Souviens-toi du jour du Chabbat pour le sanctifier ».

והיינו שזהו ענין ב' שבתות כהלכתן שיש בכל שבת תחלה ההליכה מלמטה למעלה ואח"כ ההמשכה מלמעלה למטה כו'

Cela signifie que tel est le sens des « deux Chabbatot conformément à leurs lois » : chaque Chabbat comporte d'abord le mouvement d'en bas vers le haut, puis l'effusion du haut vers le bas, etc. ;

ולכן כל עיסקא דשבתא כפול והיינו שלפי ערך ההעלאה מלמטה למעלה באתעדל"ת בכל ששת ימי המעשה בבחי' לעבדה ולשמרה כו' כך הוא אח"כ הגילוי מההעלם וההמשכה מלמעלה למטה בשבת (כו').

et c'est pourquoi tout ce qui concerne le Chabbat est double. Autrement dit, l'effusion du haut vers le bas, la révélation de ce qui était caché le Chabbat, est ensuite à la mesure de l'élévation d'en bas vers le haut, suscitée par un éveil d'en bas pendant les six jours ouvrables, selon la modalité de « la travailler et la garder », etc.)

וזהו עד יעבור עמך ה' עד יעבור כו' פי' ב' העברות הללו הא' מלמטה למעלה בבחי' מס"נ בעליות והסתלקות כנ"ל ואז יעברו למעלה משם הוי' הנגלה בג"ע ע"י צמצום לבד כנ"ל

Et c'est là le sens de « Jusqu'à ce que Ton peuple passe, Havaya, jusqu'à ce que [le peuple] passe », etc. : ces deux passages. Le premier va d'en bas vers le haut, selon la modalité du sacrifice de soi (messirout néfesh), par des élévations et un retrait, comme mentionné plus haut ; ils passent alors au-delà du Nom Havaya révélé dans le Gan Eden, qui n'y est révélé que par un tsimtsoum, comme mentionné plus haut,

כי מעוררים בחי' עונג העליון העצמי הנק' מקור כל התענוגים כו' וכנ"ל והעברה השנית הוא מלמעלה למטה

car ils éveillent le niveau du plaisir suprême essentiel, appelé la source de tous les plaisirs, etc., comme mentionné plus haut. Le second passage va du haut vers le bas :

דהיינו ששם הוי' יורד ונמשך מן ההעלם עונג העליון לידי גילוי ואז שם הוי' עובר על ישראל כי הירידה בהיפך בחי' העליון כו'.

C'est-à-dire que le Nom Havaya descend et est attiré depuis le plaisir supérieur caché jusqu'à la révélation ; alors, le Nom Havaya passe sur Israël, car la descente est l'inverse de l'élévation, etc.

38 וזהו ראו כי ה' נתן לכם השבת כו' כי הנה מבואר למעלה דמי שטרח בע"ש דוקא יאכל בשבת כו'

Et c'est là [le sens de] « Voyez, car D.ieu vous a donné le Chabbat », etc. Car il a été expliqué plus haut que « celui qui a peiné la veille du Chabbat » précisément « mangera le Chabbat », etc. ;

והיינו שאין בחי גילוי עונג העליון בשבת רק לפ"ע מה שהוכן בחי עונג העליון שבהעלם ע"י מצות מעשיות שעשו בחול כנ"ל.

c'est-à-dire que la révélation du plaisir supérieur le Chabbat ne se produit qu'à la mesure de ce qui a été préparé, dans son état caché, du plaisir supérieur par les mitsvot pratiques accomplies pendant la semaine, comme mentionné plus haut.

39 וזהו שנאמר במן את אשר תאפו אפו וכנ"ל שהחול מכין לשבת ואין מכינים בשבת כלום כי אין עונג השבת בא מצד עצם רק ממה שכבר מוכן בחול ע"י עשיית המצות

Et c'est là le sens de ce qui est dit au sujet de la manne: «Ce que vous ferez cuire, faites-le cuire», comme mentionné plus haut: les jours de semaine préparent le Chabbat, et l'on ne prépare rien le Chabbat; car le plaisir du Chabbat ne vient pas de lui-même, mais seulement de ce qui a déjà été préparé pendant la semaine par l'accomplissement des mitsvot,

כי הן הן הבאים לידי גילוי העלם עונג העליון ולא דבר זולתם כלל וא"כ מאין יהיה העונג בשבת וע"כ הוא נותן להם ביום הששי לחם יומים כו'.

car ce sont elles qui font venir à la révélation le plaisir suprême caché, et rien d'autre absolument. Dès lors, d'où viendrait le plaisir du Chabbat? C'est pourquoi Il leur donne «le sixième jour du pain pour deux jours», etc.

40 ועיין מזה בזח"ג פ' בהר דק"י ע"ב, וזהו ראו כי ה' נותן לכם לכם דייקא

Voyez à ce sujet le Zohar, partie III, parachat Behar, folio 110b. C'est là le sens de: «Voyez, car D.ieu vous donne»: «vous», précisément;

דהיינו לפי אופן טורח העבודה שלכם בחול כן הוא נותן לכם את השבת בבחי גילוי העונג העליון כנ"ל וא"כ השבת כולו ברשותכם להוסיף או לגרוע ממנו

c'est-à-dire que, selon la manière dont vous vous êtes dépensés dans le service divin pendant la semaine, Il vous donne le Chabbat, avec la révélation du plaisir supérieur, comme indiqué plus haut. Ainsi, tout le Chabbat est en votre pouvoir: vous pouvez y ajouter ou en retrancher,

דהיינו כפי ערך עבודתכם במעשה המצות בחול וכמ"ש למעלה בענין דרכיה דרכי נועם כו' וזהו נתן לכם כו' וע' ברבות בא פט"ו ע"פ החדש הזה לכם.

c'est-à-dire selon la mesure de votre service dans l'accomplissement des mitsvot pendant la semaine, comme il est écrit plus haut à propos de : « Ses voies sont des voies de douceur », etc. C'est là le sens de : « Il vous a donné », etc. Voyez aussi [Midrach] Rabba sur Bo, section 15, à propos de : « Ce mois-ci sera pour vous. »

אל יצא איש ממקומו. עיין מזה בזח"ב בשלח ס"ג סע"ב ויקהל ר"ז א' והוא כענין הנז"ל בפ"י עושין רצונו של מקום כו'

« Que personne ne sorte de sa place. » Voyez à ce sujet le Zohar, partie II, Beshalach, [folio] 63, fin du côté b, [et] Vayakhel, 207a ; cela relève de la notion évoquée plus haut dans l'explication de : « ceux qui accomplissent la volonté du Makom », etc.

ועמ"ש מזה בד"ה כי על כבוד בפ"י ברוך כבוד הוי' ממקומו ועמ"ש בפ"י ברוך המקום בד"ה בשב"ר לכם מט"ה לחם :

Voyez ce qui est écrit à ce sujet dans le discours intitulé « Car sur toute la gloire », dans l'explication de : « Bénie soit la gloire de Havaya depuis Sa place » ; et voyez ce qui est écrit dans l'explication de : « Béni soit le Makom », dans le discours intitulé « Quand Je vous briserai le bâton du pain ».

41 ו' ולבאר הדברים קצת הנה ענין ב' פעמים עד יעבור כו' הנה ידוע דבאמת לאו דאית לך צדק ידיעא כו'

6. Et pour expliquer quelque peu la chose, que signifie « jusqu'à ce qu'ils passent » à deux reprises, etc. ? Il est connu qu'en vérité, « ce n'est pas que Tu possèdes une justice connue, etc. »

ושיהיה התהוות המדות מאור א"ס הוא רק ע"י תורה ומצות בהעלאת מ"ן מבירורי רפ"ח נצוצין שבמצות מעשיות כמו אתרוג ותפילין מדברים הגשמיים כו'

et que la venue à l'existence des attributs (midot) à partir de la Lumière infinie (Or Ein Sof) ne se réalise que par la Torah et les mitsvot, grâce à l'élévation des mayin noukvin (eaux féminines) issus du raffinement des 288 étincelles dans les mitsvot pratiques, telles que l'étrog et les téfilines, qui proviennent d'objets matériels, etc.

ורמ"ח פקודין נעשים רמ"ח אברין למלכא פי רמ"ח כלים למדות דאצילות כמבואר בע"ח דט' פעמים
ט' עולה פ"א ובכל א' ג' בחי ראש תוך סוף עולה רמ"ג וה"ח המגדילים רמ"ח כו'

Et «les 248 commandements deviennent les 248 membres du Roi», c'est-à-dire 248 réceptacles pour les attributs du Monde d'Atsilout (Émanation), comme l'explique Etz Chaim : neuf fois neuf font 81, et chacun comporte trois niveaux — tête, milieu et fin — ce qui donne 243 ; puis les cinq 'hassadim qui développent [ce nombre le portent à] 248, etc.,

וכמבואר במ"א ולכך נקי התורה והמצות בשם דרך הוי' להיות שהן הדרך להמשכות שם הוי' בכל מדה
וספ"י כו'

comme il est expliqué ailleurs. C'est pourquoi la Torah et les mitsvot sont appelées «la voie de Havaya», puisqu'elles constituent la voie par laquelle le Nom Havaya est attiré dans chaque attribut et Séfira, etc.

וזהו עד יעבור עמך ה' שע"י תורה ומצות שלהם עוברים למעלה מעלה מבחי' שם הוי' עד שממשיכים
שם הוי' כו'

Et c'est là le sens de «jusqu'à ce que Ton peuple passe, Havaya» : par leur Torah et leurs mitsvot, ils passent bien au-delà du niveau du Nom Havaya, jusqu'à attirer le Nom Havaya, etc.

ועד יעבור הב' הוא מלמעלה למטה ששם הוי' עובר עליהם ומגביה אותם כענין ארון נושאו נשא
וכמבואר במ"א.

Et le second «jusqu'à ce qu'ils passent» s'effectue de haut en bas : le Nom Havaya passe au-dessus d'eux et les élève, comme dans l'expression «l'Arche portait ceux qui la portaient», ainsi qu'il est expliqué ailleurs.

42 ושרש ענין התפלה שהוא כמו הסולם וכו'. הנה ידוע בחי' סדר ההשתלשלות הנה בחי' נה"י שבעליון
נעשים מוחין לתחתון כמו נה"י דא"א מוחין לז"א ונה"י דז"א מוחין לנזק' כו'

Et la racine de l'idée que la prière est comme une échelle, etc. : il est connu que, dans l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), le niveau de Netsa'h (victoire), Hod (splendeur) et Yessod (fondement) du niveau supérieur devient l'intellect (mo'hin) du niveau inférieur. Ainsi, Netsa'h, Hod et Yessod d'Abba et Imma ('Hokhma et Bina) [deviennent] les mo'hin de Zeir Anpin (les attributs émotionnels), et Netsa'h, Hod et Yessod de Zeir Anpin, les mo'hin de Noukva (le féminin / Mal'hout), etc.

וזהו שרש ענין מלך עוזר שהוא בבחי' נה"י בלבד כו' וכ"ז הסדר לא נפיק לעולם מפני דאוי"א זוגייהו
תדיר בשביל המשכת מוחין כו'

Telle est la racine de l'idée de « roi qui aide » (melech ozer), qui correspond au seul niveau de Net-sa'h, Hod et Yessod, etc. Et cet ordre tout entier ne cesse jamais, car « Abba et Imma, leur union (zivoug) est constante », afin d'attirer les mo'hin, etc.

אמנם אין נמשך מזה התענוג התדירי מוחין חדשים לגמרי רק לחדש את הישנות כמ"ש בע"ח

Cependant, ce plaisir constant ne fait pas descendre des mo'hin entièrement nouveaux ; il ne fait que renouveler les anciens, comme il est écrit dans Etz Chaim.

אבל התפלה הנק' סולם כנ"ל הוא הממשיך תוספת אורות ובחי' מוחין החדשים לגמרי וזהו בעטרה
שעטרה לו אמו כו'

En revanche, la prière, appelée une échelle, comme mentionné précédemment, est ce qui fait descendre des lumières supplémentaires et le niveau de mo'hin entièrement nouveaux. Telle est la signification de « de la couronne dont sa mère l'a couronné », etc.

ויוכן זה עד"מ מבחי' הלידה שאנו רואים שיש בלידה תוס' מוחין חדשים כי הנה המוח שבראש הגם
שירד הטפה ממנו נשאר המוח כמקדם

On comprendra cela par une analogie tirée de la naissance : nous voyons qu'elle comporte un apport de mo'hin nouveaux. En effet, bien que la goutte descende du cerveau situé dans la tête, le cerveau demeure comme auparavant

ולא נחסר מאומה א"כ צ"ל שטפה זו חדשה היא מאשר נתוסף בהמוחין והוא דוקא אשר מוליד דבר
חדש כולד הנוצר מן הטפה כו' וכמ"כ בזמן הלידה ממש שהאשה תלד הולד

et qu'il ne lui manque rien. Il faut donc conclure que cette goutte est nouvelle, issue de ce qui s'est ajouté aux mo'hin ; et c'est précisément cela qui engendre quelque chose de nouveau, comme l'enfant formé à partir de la goutte, etc. De même, au moment même de la naissance, lorsque la femme met l'enfant au monde :

הנה האשה יושבת על המשבר והולד נוצר מרחמה שהוא נחשב מעצמות גופה ואין הולד יוצא מבחינה"י שהן הרגלים כפי סדר ההשתלשלות דנה"י דעליון נעשה מוחין לתחתון כו'

la femme est assise sur le siège d'accouchement, et l'enfant se forme dans son sein, lequel est considéré comme faisant partie de la substance même de son corps ; l'enfant ne sort pas du niveau de Netsa'h, Hod et Yessod, qui sont les jambes, conformément à l'ordre de l'enchaînement descendant, selon lequel Netsa'h, Hod et Yessod du niveau supérieur deviennent les mo'hin du niveau inférieur, etc.

א"כ מזה הוראה שבשעת הלידה יש התחדשות מוחין חדשים אשר עדיין לא היו כלל ע"כ א"א שיבואו מבחינה"י

Il en ressort qu'au moment de la naissance se produit le renouvellement de mo'hin nouveaux qui n'existaient absolument pas auparavant ; il est donc impossible qu'ils proviennent du niveau de Netsa'h, Hod et Yessod,

כי המשכות מוחין חדשים א"א ע"פ סדר ההשתלשלות אלא למעלה מעלה מסדר ההשתלשלות לפי שהוא מחודש מעיקרו ובסדר ההשתלשלות אין כל חדש כו'

Car il est impossible de faire descendre de nouveaux mo'hin selon l'ordre de l'hichtalchelout ; cela ne peut se faire qu'à un niveau très, très supérieur à cet ordre, puisqu'ils sont nouveaux dès leur origine même, et que, dans l'ordre de l'hichtalchelout, rien n'est nouveau, etc.

ויוכן מזה דגם למעלה כן הוא דבחי"י זוג תדירי דא"א שמהם סדר ההשתלשלות כידוע אין כל חדש בהמשכות מוחין חדשים לגמרי כו'

On comprendra par là qu'il en va de même en haut : dans le niveau de l'union constante d'Abba et Imma, dont procède l'ordre de l'hichtalchelout, comme on le sait, il n'y a rien de nouveau dans la descente de mo'hin entièrement nouveaux, etc.

ע"כ בא הסדר מבחינה"י דעליון לתחתון כו' אבל התפלה שראשו מגיע השמימה הנה היא הגורמת בחי"י זיווג

C'est pourquoi l'ordre procède du niveau de Netsa'h, Hod et Yessod du niveau supérieur vers le niveau inférieur, etc. Mais la prière, dont « le sommet atteint le ciel », est ce qui suscite un niveau d'union

כמו בבחי' כח המוליד שבטפת דכורא שהוא למעלה מבחי' סדר ההשתלשלות וממשיך מוחין חדשים לגמרי כמבואר בפע"ח שבכל כוונת היחודים שבתפלה הוא לעורר הטפה דכורא כו'

semblable au niveau de la puissance procréatrice contenue dans la goutte masculine, qui est au-dessus de l'ordre de l'hichtalchelout et fait descendre des mo'hin entièrement nouveaux, comme l'explique Pri Etz Chaim : toutes les intentions (kavanot) des unions dans la prière [visent] à éveiller la goutte masculine, etc.

והוא מבחי' המיין ג"כ דכירורי רפ"ח כו' כי הדם הוא הנפש ומהמאכל נעשה הטפה במוחין דנוק' בבחי' תוס'

Et cela provient également du niveau des mayin noukvin issus de l'affinement des 288 [étincelles], etc. Car « le sang, c'est l'âme », et la goutte se forme à partir de la nourriture, dans les mo'hin de Noukva, comme un ajout,

דהיינו חדשים לגמרי כו' והן הן העטרות והכתרים ש נעשו מן התפלות כמ"ש למעלה בעטרה שעטרה לו אמו כו'.

c'est-à-dire qu'ils sont entièrement nouveaux, etc. Et ce sont précisément les diadèmes et les couronnes qui sont faits des prières, comme il est écrit plus haut à propos de « la couronne dont sa mère l'a couronné », etc.

43 ובוזה יובן ג"כ ענין מלך עומד ואגוסטוס יושב הנזכר ברבות בשלח פכ"כ כי הנה בחי' מלך עומד זהו כשנמשך ע"פ סדר ההשתלשלות שהוא ע"פ זיווג תדירי שאין כל חדש כו' בא ההשתלשלות מבחי' נהי' כניל

On comprendra également par là le sens de «le roi se tient debout et l'Auguste est assis», mentionné dans [le Midrach] Rabbah sur Beshalach, section [23]. En effet, le niveau du «roi se tient debout» correspond à la lumière qui se déploie selon l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), lequel suit l'union constante, où rien de nouveau n'apparaît, etc. L'enchaînement descendant provient du niveau de Netsa'h (victoire), Hod (splendeur) et Yessod (fondement), comme indiqué plus haut.

אבל אגוסטוס יושב זהו כשנמשך מלמעלה מסדר ההשתלשלות כמו קי"ס שהוא בחי' לידה דכעתיקא תליא

Mais «l'Auguste est assis» correspond à la lumière qui se déploie depuis ce qui est au-dessus de l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes, comme lors de la division de la mer des Joncs, qui est du niveau de la naissance, laquelle «dépend d'Atika» ;

והיינו שבבחי' לידה לא בא השפע מבחי' נה"י אדרבה הירכיים מצטננים כו' כ"א מבחי' חגי'ת כו'.

c'est-à-dire qu'au niveau de la naissance, le flux ne provient pas du niveau de Netsa'h, Hod et Yesod — au contraire, les cuisses se refroidissent, etc. — mais du niveau de 'Hessed (bonté), Guevoura (retenue) et Tiferet (beauté), etc.

44 והנה עד"מ הקטן אינו מוליד מפני שאין לו כלי המוח בשלימות א"כ אנו רואים שגם בחי' כח המוליד שממשיך מוחין

Or, par analogie, un mineur n'engendre pas, car le réceptacle de son cerveau n'est pas encore pleinement constitué. Nous voyons donc que même la force procréatrice, qui attire de nouveaux mo'hin,

חדשים תלוי בכלי המוח שאם אין המוח בשלימות לא יוליד ועד"ז שאר תיקון כל האברים שאם אינו בבחי' שלם בכל אבריו לא יוכל להוליד וכדומה

qui sont nouveaux, dépend du réceptacle du cerveau : si le cerveau n'est pas pleinement constitué, il n'engendrera pas. Il en va de même pour le développement adéquat des autres membres : s'il n'est pas complet dans tous ses membres, il ne pourra pas engendrer, et ainsi de suite.

והנמשל מוכן למעלה דהגם שהתפלה היא המשכת מוחין חדשים בבחי' כח המוליד כנ"ל עכ"ז אם אין כלי המוח וכלי האברים שלמים בכל כחם א"א להמשיך מוחין חדשים בתפלה לבד

On comprend l'analogie dans les mondes supérieurs : bien que la prière attire de nouveaux mo'hin, au niveau de la force procréatrice, comme mentionné plus haut, néanmoins, si le réceptacle du cerveau et les réceptacles des membres ne sont pas pleinement constitués dans toute leur capacité, il est impossible d'attirer de nouveaux mo'hin par la prière seule.

והענין הוא דעל ידי תורה ומצות נעשה בנין כל הגוף ברמ"ח אברים דמלכא כנ"ל ואח"כ יוכל להיות

Le sujet est le suivant : par la Torah et les mitsvot se construit le corps tout entier, avec les 248 membres du Roi, comme mentionné plus haut ; ensuite, il devient possible

המשכת אורות ומוחין חדשים על ידי התפלה והעיקר במצות ת"ת שהוא בחי' המוחין עצמן כו' וכ"ז ממשיכים ישראל בתורה ובמצות כנ"ל.

d'attirer des lumières et de nouveaux mo'hin par la prière. L'essentiel est la mitsva de l'étude de la Torah, qui correspond au niveau des mo'hin eux-mêmes, etc. ; et tout cela, Israël l'attire par la Torah et les mitsvot, comme mentionné plus haut.

45 והנה בכל ששת ימי המעשה נבנה בנין הגוף שהוא כל האורות והכלים ברמ"ח אברים ע"י תורה ומצות שעושים כנ"ל

Or, durant les six jours ouvrables, se construit la structure du corps, qui comprend toutes les lumières et tous les réceptacles des 248 membres, par la Torah et les mitsvot que l'on accomplit, comme mentionné plus haut ;

אבל עדיין נשאר האור באצילות בלבד ולא בא לידי גילוי והגם שעל ידי התפלה שבחול נמשך גם כן מוחין ואורות חדשים לגמרי כנ"ל

mais la lumière demeure encore dans le Monde d'Atsilout seulement, et n'est pas parvenue à se révéler. Et bien que, par la prière des jours de semaine, de nouveaux mo'hin et de nouvelles lumières soient également attirés, comme mentionné plus haut,

אבל הכל בבחינת האצילות בלבד ולא בא לידי גילוי ממש ולכן אומרים אשר קדשנו במצותיו שעדיין היה בהעלם במוחין עד"מ התעוררות הטפה במוח עדיין כו'

tout cela reste au niveau d'Atsilout seulement et n'est pas parvenu à une véritable révélation. C'est pourquoi nous disons : « Qui nous a sanctifiés par Ses mitsvot », car cela demeurerait encore caché dans les mo'hin, comme, par analogie, l'éveil de la goutte alors qu'elle se trouve encore dans le cerveau, etc.

אבל בשבת עיקר הזווג לחדש ממש היינו שמתגלה למטה ממש וזהו וקראת לשבת עונג כו' וכמ"ש אז תתענג על הויה למטה בבחי' גילוי ממש וע"כ אומר במצותיך לנוכח כו'

Mais, à Chabbat, a lieu l'union essentielle, qui produit véritablement quelque chose de nouveau : la lumière se révèle effectivement en bas. C'est là le sens de « Tu appelleras le Chabbat délice », etc., et comme il est écrit : « Alors tu trouveras ton délice en Havaya », en bas, dans une véritable révélation. C'est pourquoi l'on dit « par Tes mitsvot », à la deuxième personne, etc.

ועיקר ההפרש בין חול לשבת שבחול כתיב בעטרה שעטרה לו אמו מבחי' אימא עילאה שהוא בבחי' או"ח למעלה ואינו יורד ובא למטה כנ"ל בענין ההפרש שבין חכמה לבינה כו'

La différence essentielle entre les jours de semaine et Chabbat est que, durant les jours de semaine, il est écrit : « de la couronne dont sa mère l'a couronné » ; elle provient du niveau de la Imma supérieure, qui relève de la lumière réfléchie (Or Hozer), laquelle monte vers le haut et ne descend pas pour parvenir en bas, comme mentionné plus haut à propos de la différence entre 'Hokhma (sagesse) et Bina (compréhension), etc.

אבל בשבת בחינת אבא שיורד מלמעלה למטה בבחי' או"י וכמ"ש מקראי קדש בחינת ההמשכה
מלמעלה למטה כו' וכמ"ש במ"א:

Mais, à Chabbat, c'est le niveau d'Abba, qui descend d'en haut vers le bas sous forme de lumière directe (Or Yachar), comme il est écrit : « convocations saintes » (mikraé kodesh), ce qui correspond à l'attraction d'en haut vers le bas, etc., comme expliqué ailleurs.



LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/beshalach/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak